

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 116

София, вторникъ, 12 юлий

1932 г.

120. заседание

Събота, 25 юний 1932 г.

(Открито отъ подпредседателя Н. Шоповъ въ 17 ч. 29 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Отъ	Отр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	2761
Питане отъ народния представител А. Аврамовъ къмъ министъръ-председателя и министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията относно разширение на амнистията. (Съобщение) . . .	2762
Законопроекти:	
1) за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година. (Съобщение допустната печатна грѣшка въ чл. 10, алинея трета, на закона и допустнати грѣшки въ бюджетитъ на Главната дирекция на трудовата повинност и на Министерството на правосъдието) . . .	2762, 2777
2) за одобряване проектодоговора на Столичната община съ българското акционерно индустриално керамическо дружество „Изида“ за извършване канализационни работи въ столицата (Съобщение) . . .	2762
3) за разрешаване на Столичната община да сключи вътрешенъ лотариенъ заемъ отъ 300 000.000 л. (Съобщение) . . .	2762
4) за отстъпване мѣсто отъ държавния санаториумъ „Фердинандъ I“, при с. Искрецъ, на фонда „Обществени осигуровки“, за построяване на санаториумъ за грѣдоболни. (Съобщение) . .	2762
5) за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данѣци отъ занаятчинтъ и за издѣлжаване на прѣки данѣци срещу вземания по платежни заповѣди. (Първо и второ четене) . .	2762, 2766
6) за тълкувателенъ законъ на чл. 73 отъ закона за данѣка върху приходитъ. (Първо и второ четене) . . .	2766, 2767
7) за опрощаване на частъ отъ заемитъ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата, на военно-инвалидитъ, изгубили 100% работоспособностъ. (Първо и второ четене) . . .	2767, 2768
8) за измѣнение на чл. 94 отъ закона за подобрене на земеделското производство и опазване на полскитъ имоти. (Първо и второ четене) 2769, 2771	
9) за пенсиятъ за изслужено време. (Второ четене — продължение докладването и разискване) . .	2771
Дневенъ редъ за следващото заседание . . .	2777

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито. Присѣтствуватъ нужното число народни представители. Заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни представители: Ангеловъ Иванъ, Атанасовъ Русенъ, Богдановъ Димитъръ, Бойчиновъ Михаилъ, Бончевъ Тодоръ, Бояджиевъ Асенъ, Бояджиевъ Стефанъ, Буровъ Атанасъ, Василевъ Асенъ, Василевъ Славейко, Велчевъ Иванъ, Влаховъ Димитъръ, Гавриловъ Никола, Гашевски Никола, Говедаровъ Георги, Гуревъ Василь, Дековъ Петко, Деневъ Андрей, Деневъ Сѣби, Джанкардашлийски Димитъръ, Димитровъ Захари, Дичевъ Петко, Дойчиновъ Никола, Дойчиновъ Стефанъ, Дрѣнски Димитъръ, Думановъ д-ръ Никола, Енчевъ Георги, Ецовъ Борисъ, Желябовъ Жеко, Ивановъ Запрянь, Игнатовъ Тодоръ, Илиевъ Илия, Илиевъ Стойко, Казанаклиевъ Георги, Калиновъ Благой, Калфовъ Христо, Калъповъ Георги, Капитановъ Анастасъ, Каракашевъ Никола, Кемилевъ Никола, Колевъ Петко, Константиновъ Тома, Косачевъ Йорданъ, Костовъ Георги, Кръстевъ Гето, Куцаровъ Тодоръ, Кънчевъ Теодоси, х. Лековъ х. Андрей, Лоловъ Господинъ, Лоловъ Сава, Лулчевъ Коста, Лѣкарски Иванъ, Маджаровъ Жеко.

Марковъ Цоло, Мечкарски Тончо, Милановъ д-ръ Кънчо, Милевъ Милю, Митовъ Генко, Мошановъ Стойчо, Найденовъ Никола, Напетовъ Петко, Нейчевъ Адамъ, Неновъ Атанасъ, Николовъ Лазаръ, Панайотовъ Петъръ, Петковъ Борисъ, Петковъ Стефанъ, Петровъ Никола, Поповъ Еню, Поповъ Никола, Пждаревъ Никола, Радевъ Георги, Рангеловъ Раденко, Ризовъ Стойне, Русевъ Иванъ, Савовъ Велико, Свиначевъ Добри, Славовъ Кирилъ, Славовъ Стойно, Софиевъ Христо, Станевъ Митю, Статевъ Христо, Стойковъ Апостолъ, Столновъ Георги, Таковъ Стефанъ, Тодоровъ Димитъръ, Тошевъ Никола, Тошевъ Сава, Фенерковъ Петъръ, п. Христовъ Георги, Христовъ Трайко, Цанковъ Александъръ, Цановъ д-ръ Асенъ, Циганчевъ Анастасъ, Чешмеджиевъ Григоръ, Чолаковъ Христо, Чорбаджиевъ Петко и Шидерски Едрю)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Лазаръ Станевъ — 1 день;
 На г. Александъръ Радоловъ — 1 день;
 На г. Йорданъ Косачевъ — 2 дена и
 На г. д-ръ Асенъ Цановъ — 5 дни.

На следният г. г. народни представители, които сж се ползували повече отъ 20 дни отпускъ, следва Народното събрание да имъ разреши допълнително искания отъ тяхъ отпускъ.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 2-дневенъ отпускъ на народния представител г. Никола Найденовъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 2-дневенъ отпускъ на народния представител г. д-ръ Тодоръ Кулевъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 3-дневенъ отпускъ на народния представител г. Никола Поповъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 2-дневенъ отпускъ на народния представител г. х. Георги х. Петковъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 4-дневенъ отпускъ на народния представител г. Павелъ Георгиевъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 2-дневенъ отпускъ на народния представител г. Сава Лоловъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народните представители е съгласенъ да бжде разрешенъ 5-дневенъ отпускъ по болестъ — приложено е медицинско свидетелство — на народния представител г. Кирилъ Славовъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители. . .

А. Наумовъ (раб): Г. председателю! Искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъна) Нѣмате думата.

А. Наумовъ (раб): Подали сме питане по атентата въ Неврокопъ и досега не ни е отговорено.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Нѣмате думата. Г. г. стенографи! Нѣма да отбелязвате нищо. (Непрекъснато звъни)

А. Наумовъ (раб): Ние искаме да се отговори на питането ни, г. председателю.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Съобщавамъ на г. г. народните представители, че при вотирането на закона за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година е допусната една печатна грѣшка: въ чл. 10, алинея трета, думитъ: „Държавна, окръжна или изборна служба“ трѣбва да се четатъ „държавна, окръжна или общинска служба“.

С. Омарчевски (з): Кога ще свършатъ тия поправки?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Не може така. Трѣбва новъ законъ.

С. Омарчевски (з): Вчера се направи сжщото, сега сжщото, това не може.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ не съмъ противъ поправките, но трѣбва да се постѣпи по реда: правителството да внесе законъ за тълкуване или новъ законъ за поправка и той да се гласува. Не може една печатна грѣшка да се поправи отъ Народното събрание по такъвъ начинъ.

С. Омарчевски (з): Това не е било никога.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ Ви моля Васъ да държите на тая работа.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, г-да. Касае се до една погрѣшка, която е очевидна. Въ чл. 10 отъ закона за бюджета е казано: „държавна, окръжна или изборна“, а се е искало да се каже „общинска“ вмѣсто „изборна“.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Не знаемъ, правителството ще изясни.

С. Омарчевски (з): Промѣни въ закони така не се правятъ. Има редъ, по който се правятъ промѣни въ законитъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ не правя опозиция по сжщество, но трѣбва да се върви по реда.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Такава е вашата практика.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Не е била такава нашата практика. Тая практика се изнася по вестницитъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Съобщавамъ на Събранието, че е постѣпило питане отъ народния представител г. Аврамъ Аврамовъ до г. министъръ-председателя и министъръ на външнитъ работи за даване амнистия. Това питане ще бжде препратено на г. министра, за да отговори.

Съобщавамъ на Събранието, че сж постѣпили следнитъ законопроекти:

Отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве законопроектъ за одобряване проектодоговора на Столичната община съ българското акционерно индустриално керамическо дружество „Изида“ за извършване канализационни работи въ столицата. (Вж. прил. Т. I, № 100)

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за разрешаване на Столичната община да сключи вътрешенъ лотарийен заемъ отъ 300.000.000 лева. (Вж. прил. Т. I, № 101)

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда, отдѣление за труда, законопроектъ за отстъпване на мѣсто отъ държавния санаториумъ „Фердинандъ I“, при с. Искрецъ, на фонда „Обществени осигуровки“, за построяване на санаториумъ за грѣдоболни. (Вж. прил. Т. I, № 102)

Пристѣпваме къмъ първа точка отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данѣци отъ занаятчинтъ и за издѣлжаване на прѣки данѣци срещу вземания по платежни заповѣди.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данѣци отъ занаятчинтъ и за издѣлжаване на прѣки данѣци срещу вземания по платежни заповѣди.

Г. г. народни представители! Все въ духа на мѣрките, които се взеха досега за облекчение положението на данѣкоплатчинтъ, намиращи се подъ гнета на преживяваната стопанска криза, налага се да се направятъ и следнитъ облекчения:

1) да се продължи срокътъ за изплащане безъ глоба на първата третина отъ прѣжитъ данѣци за 1932/1933 финансова година на занаятчинтъ, предъ видъ на тежкото положение, въ което се намиратъ тѣ днес, и

2) да се даде възможностъ на ония данѣкоплатци, които иматъ да взематъ суми по платежни заповѣди, но не могатъ да издѣлжатъ данѣцитъ си поради това, че не сж получили отъ държавата казанитъ суми, да се издѣлжатъ по начина, посоченъ въ настоящия законопроектъ.

Предлагайки на просвѣтеното ви внимание този законопроектъ, моля да го обсъдите и гласувате.

Министъръ на финанситъ: С. Стефановъ

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ“)

за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данѣци отъ занаятчинтъ и за издѣлжаване на прѣки данѣци срещу вземания по платежни заповѣди.

Чл. 1. Дължимата до 25 юний първа третина отъ текушитъ прѣки данѣци за 1932/1933 финансова година на данѣкоплатци-занаятчинъ, чийто годишенъ облогъ, заедно съ врѣхнинитъ, не надминава 10.000 л., може да бжде платена безъ глоба за закъснение до 25 октомврий т. г.

Горното продължение на срока не се отнася за данѣци, които не се изплащатъ на третини.

Считатъ се за занаятчинъ лицата, признати за такива по закона за организиране и подпомагане на занаятитъ.

Чл. 2. Срокътъ 25 юний 1932 г. за всички случаи, предвидени въ закона за данѣчинтъ облекчения отъ 3 май н. г., се продължава до 15 юлий т. г. включително.

Чл. 3. Данѣкоплатецъ, който дължи прѣки данѣци къмъ държавата и има да получава отъ сжщата суми по

*) За текста на внесенния и съобщенъ законопроектъ вж. прил. Т. I, № 96.

неосребрени още платежни заповѣди, може да издължи данъците си, като поиска отъ съответното данъчно управление да му се приспадне отъ сумата по платежната заповѣд тази за дължимитѣ данъци, врѣхнини и глоби.

Издължението се счита извършено въ деня на вписването и завѣрката по надлежитѣ книжа.

Техническитѣ подробности по това издължаване ще се уредятъ съ наредба отъ министра на финанситѣ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Законътъ за данѣннитѣ облекчения, който изтича на 25 юний т. г. общо за всички данѣнкоплатци, и на 25 октомврий за земеделскитѣ стопани, дава своитѣ резултати. Отъ сведенията, които имамъ, има голѣмо натрупуване на данѣнкоплатци предъ бирнитѣ и нѣма да има абсолютно никаква възможностъ въ последнитѣ дни данѣнкоплатцитѣ по чисто технически причини да изплатятъ данѣнцитѣ си. Постѣпленията отъ данѣнцитѣ вървятъ въ по-голѣми размѣри, отколкото за съответнитѣ месеци презъ миналата година, въпрѣки преживяваната стопанска криза. Ясно е, че глобитѣ 20%, които се събираха по-рано, сѣ били една голѣма спѣнка за плащането на данѣнцитѣ. По тия съображения азъ предлагамъ, съ настоящия законопроектъ да се продължи срокътъ за плащането безъ глоба прѣкиятъ данѣн отъ 25 юний до 5 юлий т. г. включително. Днесъ, обаче, въ комисията предварително обсъдихме въпроса и се съгласихме този срокъ да бѣде до 15 юлий, а за занаятчиитѣ, годишниятъ облогъ на които заедно съ врѣхнинитѣ не надминава 10.000 л. по данѣкъ занятие и по данѣкъ сгради, последниятъ срокъ да бѣде срокътъ, въ който изтича законътъ — 25 октомврий.

Едно друго облекчение, което се налага да се направи, по силата на нѣщата, и което ще легне въ бъдещия законъ, е, че данѣнкоплатци, които иматъ срещу държавата оформени вземания съ платежни заповѣди — не миналогодишни вземания, а вземания по текущия бюджетъ — когато дойде фаталниятъ срокъ за плащането на данѣнцитѣ и не сѣ платили своитѣ данъци, да може държавата отъ тия платежни заповѣди да прихване данѣка си, като завърши платежнитѣ заповѣди на гърба. Съ това ще се даде улеснение на хората да изплатятъ данѣнцитѣ си. Предъ видъ на това, че често пѣти изплащането на платежнитѣ заповѣди се забавя, забавя се и плащането на данѣнцитѣ.

Настоящиятъ законопроектъ цели да се дадатъ тѣзи облекчения.

Ето защо ще моля народното представителство съ тия поправки, които изброихъ, да гласува законопроекта на първо четене — разбира се, ако има нѣкой отъ г. г. народнитѣ представители да вземе думата, нека се изкаже — а също по спешностъ и на второ четене, за да можемъ въ понеделникъ преди обѣдъ да го разгледаме въ комисията, а следъ обѣдъ да мине на трето четене.

Измѣненята, които предлагамъ, сѣ следнитѣ.

Въ заглавието на законопроекта думитѣ „отъ занаятчиитѣ“ да се заличатъ, защото продължаваме срока общо за всички данѣнкоплатци отъ 25 юний до 15 юлий, а за занаятчиитѣ до 25 октомврий.

Въ чл. 2 да се заличатъ думитѣ „които се ползватъ отъ настоящия законъ“, защото по погрѣшка сѣ напечатани, и текстътъ да стане така: „Срокътъ 25 юний за всички данѣнкоплатци се продължава до 15 юлий т. г. включително“.

Въ чл. 3 следъ думитѣ: „платежни заповѣди“ да се прибавятъ думитѣ „издадени на негово име“, за по-голѣма ясностъ, макаръ че текстътъ е доста ясенъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Може нѣкой да е купилъ платежна заповѣдъ отъ доставчика на държавата, на когото е доставилъ стока. Защо да не му дадете право и на него да издължи данѣнцитѣ си съ такава платежна заповѣдъ? Азъ съмъ занаятчия, . . .

Министъръ С. Стефановъ: Не се касае само за занаятчиитѣ, а за всички данѣнкоплатци.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): . . . доставилъ съмъ обща на нѣкой доставчикъ на държавата, който, вмѣсто да ми даде пари, ми прехвърля платежна заповѣдъ. Защо да не мога съ нея да си послужа за издължаване на данѣнцитѣ?

Министъръ С. Стефановъ: Тя ще бѣде въ държателя или ще бѣде цесирана.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Азъ ще помоля г. министра на финанситѣ, щомъ продължава до 25 октомврий срока за онѣя данѣнкоплатци-занаятчи, които дължатъ общо до 10.000 л. данѣкъ, да се съгласи въ настоящия законопроектъ да се вмѣстятъ и военно-инвалидитѣ, които дължатъ данъци въ сѣщия размѣръ, защото и тѣ сѣ хора, които страдатъ.

Г. г. народни представители! Азъ мисля, че не ще бѣде зле това облекчение, което се дава, да се даде за всички. Понеже г. министърътъ направи декларации, че сѣ постѣпвали много данѣци и, следователно, вижда се една добросъвестностъ въ българския данѣнкоплатецъ, нека се даде на всички срокъ до 1 септемврий. Дотогава ще постѣпятъ и повече суми, а ще дойде и харманъ и данѣнкоплатцитѣ нѣма да почувствуватъ затруднение при плащане на данѣнцитѣ.

И. Василевъ (з): За земеделцитѣ е до 25 октомврий, г. Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Азъ говоря за другитѣ. Та нѣма да бѣде зле г. министърътъ да се съгласи съ това, което азъ казвамъ.

Н. Йотовъ (з): Това ще стане при второто четене.

Министъръ С. Стефановъ: Вземамъ си бележка, г. Аврамовъ, и ще обсъжда това, което казвате.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Андрея Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Облекченията идатъ така бързо, че ние не можемъ аслъ да се радваме като народни представители. Дали г. министърътъ ще постигне съ тия облекчения резултати, каквито е длъженъ да очаква — не знамъ. Дано да можемъ да сподѣлимъ неговия оптимизмъ, изказанъ сега тукъ така тържествено, за голѣми натрупвания на данѣнкоплатци предъ гишетата на бирнитѣ. Ако е вѣрно това, че данѣнкоплатцитѣ се трупатъ предъ гишетата на бирнитѣ, това показва, че тѣ сѣ привикнали съ известни дати и на тия дати отиватъ да си плащатъ. Но има известни хора, които по една или друга причина, всѣкога искатъ все да имъ се отлагатъ плащанията. Изглежда, че нашето управление не бди за общитѣ интереси.

А. Аврамовъ (з): Има хора, които нѣматъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Моля Ви се. — Обикновено поради човѣшка добродетель, да я речемъ, а пѣкъ азъ бихъ казалъ поради слабостъ човѣшка, се слушатъ тѣзи, които искатъ. А винаги има нѣкой, които искатъ нѣщо, което е въ вреда и което не отговаря на общитѣ интереси. Това е моето впечатление отъ тия законопроекти, станали така бързо закони, за измѣняване срокове, за облекчения, за отлагания и т. н.

Взехъ думата, обаче, не да констатирамъ това, което всички знаемъ, но да кажа нѣколко думи по последния членъ, съ който се дава право на притежателъ на платежни заповѣди да си изплати данѣнцитѣ съ тѣхъ. На пръвъ погледъ нѣма нищо по-естествено отъ това: държавата ми дължи и азъ имамъ правото да си плата данѣка съ това, което имамъ да вземамъ отъ нея. Обаче, г. г. народни представители, държавата има приходи за дадено бюджетно упражнение и нейнитѣ задължения не се свършватъ само съ изплащане на задълженията презъ бюджетното упражнение. И ако ние това наредимъ, особено, както чухъ, ако се даде правото на притежателитѣ на платежни заповѣди да ги прехвърлятъ, това е една работа, която ще доведе до много нежелателни резултати и наистина тогава нашиятъ министъръ на финанситѣ ще престане да бѣде дори бирникъ, а ще бѣде само единъ изравниателъ на смѣтки и неговитѣ очаквания нѣма да се сбъднатъ.

Ето защо азъ бихъ казалъ този членъ да се махне. Това не ще каже, че тѣзи, които иматъ право да взематъ отъ държавата, не трѣбва да си получатъ това, което иматъ да взематъ. Тѣ ще си го получатъ, но то ще рече г. министърътъ на финанситѣ да бѣде изправенъ, за да може да посрѣща вземанията на кредиторитѣ.

А. Аврамовъ (з): Като оставихте праздни каситѣ, ще бѣде много изправенъ!

А. Ляпчевъ (д. сг): Касата не е била праздна. Г. министърътъ на финанситѣ ви казва, че 500.000.000 л. фондове намѣрилъ. Глухи ли сте още? Колко пѣти искате да Ви се повтара? Млъкнете! Недейте говори! Демагогия само ще

правите! Моля Ви се, г. председателю, защо сж тия демагогии?!

А. Аврамовъ (з): Срамота е да говориш така. Ти си старъ човѣкъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Праздни каси, 13.000 л. въ каситѣ намѣрили! А 500.000.000 л. отъ фондоветѣ, които сж резерв на държавата?

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): А Вие въ 1923 г. колко фондове заварихте и къде отидоха тѣ? Това кажете.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ние какво сме заварили, се знае. Съ заемитѣ какво сме правили, е известно.

Нѣкой отъ мнозинството: Изядохте ги и тѣхъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Плащали сме. И затова се е говорило и нѣма защо да се приказва. Недейте прави демагогия, защото е срамота. Ще ви се смѣятъ избирателитѣ. (Смѣхъ) И се смѣте още следъ всичко това, което правите. Приказвате за икономии, а като дойде до удържитѣ отъ дневнитѣ на народнитѣ представители, махвате ги съ обратна дата. Млъкнете! Стига вече! Съ демагогия не върви.

И. Василевъ (з): Вие трѣбва да млъкнете!

А. Ляпчевъ (д. сг): Изчистихте се вече, разбрахме ви. Нѣма какво повече да правите. Стига, че е срамота.

И. Василевъ (з): Не сж ли тѣзи фондове събрани отъ българския народъ?

Д-ръ И. Бешковъ (з): Това, което приказвате, не е ли демагогия? На Васъ най-малко подобава демагогията.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ най-малко правя демагогия.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Ако стане г. министърътъ на финанситѣ да ви изнесе кирливитѣ ризи...

А. Ляпчевъ (д. сг): Да ги изнесе. Тѣ не сж кирливи.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Ако дойде да отворимъ тефтеритѣ...

А. Ляпчевъ (д. сг): Този последенъ членъ, колкото нагледъ да е добъръ, той ще даде много некрасиви послѣствия за държавното съкровище и затова трѣбва да се махне.

Колкото за другитѣ облекчения, които правите, правете ги.

И. Василевъ (з): Кажете, че сте противъ облекченията. Нека Ви чуе българскиятъ народъ. Недейте го осуква.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ не съмъ противъ облекченията. Азъ знамъ, обаче, едно нѣщо: който управлява, е длъженъ да свързва двата края.

И. п. Рачевъ (з): Както Вие!

А. Ляпчевъ (д. сг): Свързвалъ съмъ ги въ най-труднитѣ години безъ дефицити. А какво правите вие, ще се види. Да не приказваме праздни работи.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Трудни години били презъ вашето управление!

А. Ляпчевъ (д. сг): Я вижте какъ сж събрани данъцитѣ отъ три години насамъ.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Златни години имайте вие!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Ляпчевъ (д. сг): А ти тукъ крещѣше винаги, че бирничитѣ и Земледѣлската банка продавали котлитѣ и чергитѣ на земледѣлцитѣ. Стига лъгахте!

Д-ръ И. Бешковъ (з): Продавахте ги.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не сме ги продавали. Ако ги продавахме, щѣхме да съберемъ срѣдства.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): И въ най-добритѣ години правѣхте заеми.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не върви вече демагогията. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, тишина, г-да.

Има думата народниятъ представителъ г. Христо Мирски.

А. Ляпчевъ (д. сг): Заеми всички сж искали. И вие искахте, но не ги намѣрихте. Г. министър-председателътъ при отговора си ви чете доклада на министра на финанситѣ до Обществото на народитѣ, въ който се казва, че искате кредитни улеснения. Обяснете ми, какво значи кредитни улеснения? Заемъ. Не по врътъ, ами по шия! Какво ми приказвате!

Д-ръ И. Бешковъ (з): Каквото е искано, г. министър-председателътъ го е казалъ. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, г-да, пазете тишина.

Има думата г. Мирски.

Х. Мирски (д): Въ чл. 3 отъ законопроекта се застъпатъ правата на общинитѣ, защото се допуска заплащането и на общинскитѣ връхнини съ платежни заповѣди. Азъ искамъ г. министърътъ да обясни какъ ще става изплащането на тѣзи връхнини, които ще постѣпватъ чрезъ платежни заповѣди.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Александъръ Наумовъ.

А. Наумовъ (раб): Г. г. народни представители! Фактътъ, че се внася такъвъ законопроектъ за продължаване срока за плащане безъ глоби прѣжитѣ данѣци отъ занаятчиитѣ, показва, че занаятчийското съсловие е поставено въ невъзможностъ да плаща данѣцитѣ си. Г. министърътъ на финанситѣ казва тукъ, че пари постѣпватъ, а, отъ друга страна, виждаме неизплащане заплатитѣ на чиновничитѣ и пенситѣ. Занаятчийското съсловие е поставено днесъ въ една невъзможностъ да живѣе. Често пѣти занаятчиитѣ затварятъ дюкянитѣ си безъ сефте, а ония занаятчи, които нѣматъ дюкянъ, стоятъ абсолютно безъ работа. Дори тамъ, кждето работятъ, тѣ не могатъ да взематъ пари. При това положение занаятчиитѣ днесъ не е въ състояние да плаща и не може да плаща. Разбира се, има занаятчи, които могатъ да плащатъ, каквито сж предприемачитѣ-занаятчи, но тѣ не плащатъ.

Ето защо отъ името на Работническата партия азъ правя следното предложение: (Чете) „Опрощаватъ се дълговетѣ къмъ държава, окръзи, общини и държавни и частни банки на всички занаятчи, които иматъ годишенъ нето (чистъ) приходъ до 40.000 л.“

Нѣкой отъ сговориститѣ: Това е нова теория.

Н. Йотовъ (з): Това предложение ще го направите при второто четене на законопроекта.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василъ Янакиевъ.

В. Янакиевъ (нац. л): Г. г. народни представители! За да се продължи срокътъ за събирането на данѣцитѣ, по мотивировката, която се дава отъ г. министра на финанситѣ, причината е натрупването, което обикновено става преди срока за изплащането на данѣцитѣ. Има данѣкоплатци, които искатъ да плащатъ, и при туй положение справедливо е ние да дадемъ възможностъ на тия хора, които искатъ да платятъ, да платятъ.

Срокътъ трѣбва да се продължи не само за данѣци до 10.000 л., както предвижда чл. 1 отъ законопроекта, ами и за по-голѣми суми. Азъ съмъ сигуренъ, че има много малко занаятчи, които има да плащатъ повече отъ 10.000 л. и справедливо е законътъ да обгрне и тѣхъ. Това, което прави особено впечатление, г. г. народни представители, е, че ние искаме да облекчимъ само едно съсловие, а именно занаятчийското. Защо? Нима не трѣбва да направимъ сжщото облекчение и за другитѣ съсловия? Нима търговското съсловие, или лозарското съсловие, или пъкъ свободнитѣ професии не трѣбва да бъдатъ обгърнати отъ законопроекта? Нѣма защо да ограничаваме и да да-

ваме облекчения само на занаятчийското съсловие, като останалите съсловия ги лишимъ. Ако хората от останалите съсловия имат желание да платятъ — защото сигуренъ съмъ, че нагрупване не става само отъ занаятчий, които искатъ да плащатъ данъците си, но става и отъ други хора, които принадлежатъ на други съсловия, и които също така искатъ да плащатъ — защо и тѣхъ да не ги засегне законопроектътъ и защо, щомъ премине срокътъ 15 юлий, трѣбва да имъ сложимъ пакъ глоби? Азъ мисля, че това не отговаря на справедливостта и, следователно, чл. 1 ще трѣбва да бѣде промѣненъ, като засегне не само занаятчийтѣ, но и другитѣ съсловия и се премахне ограничението до 10.000 л. И останалите съсловия, търговско и др., да могатъ да платятъ своитѣ данъци до 25 октомврий, безъ да имъ се налага глоба. Азъ мисля, г. г. народни представители, че съ това ние ще направимъ едно справедливо дѣло, защото има търговци, които ще могатъ да събератъ своитѣ вземания и да платятъ на държавата, следъ като се прибере реколтата. Нека имъ дадемъ възможностъ безъ глоби да изплатятъ своитѣ данъци, които тѣ желаятъ да платятъ, но които не могатъ днесъ да изплатятъ по простата причина, че нѣматъ доходи широкитѣ маси, за да се издѣлжатъ спрямо тѣхъ.

Азъ вѣрвамъ, че г. министърътъ ще се съгласи тая мѣрка да се приложи не само по отношение на занаятчийтѣ, ами и за другитѣ съсловия, като се премахне ограничението до 10.000 л.

Предлагамъ срокътъ да се продължи до 1 септемврий т. г.

Н. Йотовъ (з): Това предложение ще го направите при второто четене на законопроекта.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! И съ тоя законопроектъ ние вѣрвимъ по пѣтя на облекченията. Облекченията се правятъ по силата на една повелителна нужда, защото днешното време основно се различава отъ времето допреди една година. Внасямъ тоя законопроектъ само за да дадемъ възможностъ на хората да плащатъ данъцитѣ си безъ глоба. А за успокоение на господата, които правятъ бележки, мога да кажа, че ако не бѣдатъ направени тия улеснения и пристѣпимъ къмъ екзекутиране и продаване чергитѣ на хората, това не значи, че ще съберемъ повече. Трѣбва да се преценява какъвъ е моментътъ, какво е положението. Азъ ще посоча само нѣколко цифри, за да се види, че онова, което съмъ казвалъ много пѣти, е вѣрно. Приходи постѣпватъ, защото сѣ взети мѣрки, които въ миналото не сѣ вземани, защото известни процедури сѣ промѣнили и защото най-сетне отиваме да търсимъ данъкоплатцитѣ поименно, особено ония данъкоплатци, които знаемъ, че не сѣ платили по милиони. И можахме да съберемъ известни суми и да свържемъ криво-лѣво смѣткитѣ при днешнитѣ условия, които, казвамъ, се различаватъ коренно отъ условията презъ миналата година. Постѣпленията, г. г. народни представители, за последнитѣ три месеца, които сѣ най-слаби месеци, защото голѣмитѣ постѣпления сѣ презъ есенъта отъ прѣки данъци сѣ за 1931 г. — 1.210.000.000 л., за 1932 г. — 1.090.000.000 л. Това значи само съ 10% по-малко. При едно такова измѣнение на условията да съберемъ съ 10% по-малко приходи, при всички облекчения, които дадохме, това е единъ много добъръ резултатъ. При всички намаления, които направихме на акцизитѣ, азъ трѣбва да отбележа, че имаме повече постѣпления, отколкото порано. Прѣжитѣ данъци, които имаха 20% глоба, не се плащаха, а днесъ, при новитѣ разумни глоби, хората си ги плащатъ и, ако прескочатъ срока, мѣчатъ се да платятъ, защото нѣма оная голѣма глоба, която ги кара да отлагатъ плащането на данъкъ по две-три години, както сѣ отлагани фактически голѣмитѣ данъци. Ония, които знаятъ какво значи лихва, предпочитатъ да отложатъ за две години плащането на данъцитѣ и да платятъ 20% глоба; тѣ иматъ по-голѣма смѣтка да платятъ следъ две години, отколкото да платятъ на срока. Така че само съ 10% сѣ намалѣли приходитѣ.

Прѣки данъци имаме презъ първото тримесечие на 1931 г. 128.000.000 л., а презъ 1932 г. — 93.000.000 л. И ако вземемъ предъ видъ, г. г. народни представители, приходитѣ отъ юний месецъ, които досега вѣрватъ съ 50% повече, отколкото за сѣщото време миналата година, ние ще приключимъ въ края на юний, ако не съ повече приходи отколкото миналата година, най-малко равно съ тѣхъ. Само отъ София постѣпленията сѣ вече съ 80% повече до днесъ. Така щото мога да успокоя г. Ляпчевъ, че ние

не вѣрвимъ по пѣтицата на облекченията безогледно, че министърътъ на финанситѣ държи смѣтка, и кждето не трѣбва да отстъпва, той не отстъпва. Той има куража да казва на своето болшинство: азъ тукъ не отстъпвамъ. Посочете единъ случай, въ който съмъ оставилъ да гласува мнозинството, безъ да съмъ далъ своето съгласие. Смѣткитѣ азъ не съмъ напустналъ, вѣрва съ смѣтка и смѣтамъ, че мѣрката, която предлагамъ, е една мѣрка целесъобразна и затова моля народното представителство да я приеме съ поправкитѣ, които ви казахъ.

Моля законопроектътъ да се гласува на първо четене, а следъ това и на второ четене по спешностъ; ако има нѣкои поправки да се направятъ, ще се направятъ при третото четене.

Колкото се отнася до чл. 3, споредъ който, ако данъкоплатецъ дѣлжи прѣки данъци къмъ държавата и има да получава отъ сѣщата суми по неосребрени още платежни заповѣди, може да издѣлжи данъцитѣ си, като поискъ отъ съответното данъчно управление да му се приспадатъ отъ сумитѣ по платежнитѣ заповѣди дължимитѣ данъци, върхнини и глоби, трѣбва да бѣдемъ напълно спокойни, защото днесъ, въпрѣки че законътъ не позволява, ние правимъ това по административенъ редъ; принудени сме да го направимъ, защото практически резултатъ нѣма, има отъ това да екзекутираме хората, които следъ 15—20 дни ще си получатъ паритѣ по платежнитѣ заповѣди и ще си платятъ данъцитѣ. За да бѣдемъ наясно, трѣбва да ви кажа, че не се касае за стари вземания отъ държавата, каквито има съ милиони и милиарди може би, а тукъ се касае за текущи вземания, оформени съ платежни заповѣди. Най-многого може да стане пролонгация съ едно четиримесечие, ако е получилъ платежната заповѣдъ на 26-то число отъ месеца а фаталниятъ срокъ е 25-то число на сѣщия месецъ. Дава се възможностъ, въ случай че държавата не изплати въ първото четиримесечие платежната заповѣдъ, да се възползува да плати въ крайния срокъ на другото четиримесечие. Това е максималното отлагане на събирането на данъка. Ако случайно той вземе на 26 число платежната заповѣдъ, т. е. следъ единъ день отъ фаталния срокъ на едното четиримесечие, само четири месеци се отлага събирането; ако тая платежна заповѣдъ влѣзе въ второто четиримесечие, той не може да се ползува. Трѣбва да бѣде ясно, че ползуването става само въ периодъ на едно четиримесечие. Азъ моля, г. г. народни представители, да гласувате по спешностъ законопроекта на второ четене.

В. Янакиевъ (нац. л): Г. министре! Цеситѣ трѣбва да се избѣгнатъ, да не се позволяватъ.

Министъръ С. Стефановъ: По този въпросъ ще дамъ обяснения въ комисията. Безъ цесии днесъ платежни заповѣди не съществуватъ. Никой не държи днесъ платежни заповѣди, г. г. народни представители. Цесията нѣма да прѣчи нищо. Който прочете добре чл. 3 съ добавката, която предложихъ — „издадена на негово име“ — ще се убеди, че само тоя, на името на когото е издадена платежната заповѣдъ, може да си плати данъка съ тая платежна заповѣдъ. Споредъ редакцията, която е дадена на този членъ, цесантътъ не може да плати своя данъкъ съ платежната заповѣдъ.

Ц. Пупешковъ (д. ср): Създадохъ се вече прецеденти. Много спекуланти, голѣми данъкоплатци, бѣха накупили платежни заповѣди, когато държавата бѣше въ затруднение, и си плащаха данъцитѣ съ подбити въ тѣхната стойностъ платежни заповѣди.

Министъръ С. Стефановъ: Кога е било това?

Ц. Пупешковъ (д. ср): Имаше и решение на Административния съдъ, което забрани тия цесии.

Министъръ С. Стефановъ: Кѣга?

Ц. Пупешковъ (д. ср): Преди година, преди две. Административниятъ съдъ спрѣ съ едно свое решение тия цесии, а сега вие отивате срещу това решение на Административния съдъ. Тоя чл. 3 ще бѣде въ вреда на държавата.

Министъръ С. Стефановъ: Това днесъ нѣма да става. Административниятъ съдъ е взелъ едно решение, а азъ давамъ едно тълкуване. Това, което казвате, днесъ не става. Може да бѣде неудобно, че често внасяме закони, но то е затуи, че бързаеме да премахнемъ известни законоположения, които носятъ щети на българския данъкоплатецъ и на държавата.

Ц. Пупешков (д. сг): Със платежните заповѣди ще става спекулация сега. Ние предупреждаваме.

Председателстващ Н. Шоповъ: Ще положи на гласуване законопроекта.

Които приемат на първо четене законопроекта за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данъци и за издѣлжаване на прѣки данъци срещу вземания по платежни заповѣди, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

В. Янакиевъ (нац. л): Азъ ще направя предложение досежно цеситѣ, г. министре.

Министъръ С. Стефановъ: Ще изпратимъ законопроекта въ комисията — тамъ направете предложението и, ако е умѣстно, ще го приемемъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Г. министре, предлагате ли спешностъ?

Министъръ С. Стефановъ: Да.

Н. Деневъ (р): Г. министърътъ предлага законопроекта да се гласува по спешностъ на второ четене, но прави декларация, че предложението, които се правятъ сега, ще бъдатъ разгледани отъ комисията. А кога ще бъдатъ приети отъ Парламента?

Министъръ С. Стефановъ: Всички предложения, които сега се правятъ, ще бъдатъ обсъдени въ комисията и които приеме, азъ ще ги предложа тукъ на трето четене.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които приематъ предложението на г. министра на финанситѣ, по спешностъ законопроекта да бъде приетъ на второ четене, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Моля, г. секретаръ, докладвайте законопроекта.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за продължение срока за плащане безъ глоба прѣжитъ данъци и за издѣлжаване на прѣки данъци срещу вземания по платежни заповѣди“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ заглавието така, както се прочее, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 1. Дължимата до 25 юний първа третина отъ текущата прѣки данъци за 1932/1933 финансовъ година на данъкоплатци-занаятчии, чийто годишенъ облогъ, заедно съ врѣхнинитѣ, не надминава 10.000 л., може да бъде платена безъ глоба за закъснение до 25 октомврий т. г. Горното продължение на срока не се отнася за данъци, които не се изплащатъ на третини.

Считатъ се занаятчии лицата, признати за такива по закона за организиране и подпомагане на занаятитѣ“.

А. Наумовъ (раб): Депозирахъ предложение по чл. 1.

Председателстващ Н. Шоповъ: Г-да! Г. министърътъ декларира, че предложението, които има да се направятъ по тоя законопроектъ, ще бъдатъ разгледани въ комисията и, ако бъдатъ приети отъ нея, ще бъдатъ направени на трето четене отъ г. министра на финанситѣ. Народниятъ представител г. Наумовъ настоява да бъде гласувано сега неговото предложение по чл. 1.

Които г. г. народни представители приематъ предложението му, въ смисълъ: „Опрощаватъ се дълговетѣ къмъ държава, окръзи, общини и държавни и частни банки на всички занаятчии, които иматъ годишенъ него (чистъ) приходъ до 40.000 л.“, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 1, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 2. Срокътъ 25 юний 1932 г. за всички случаи, предвиденъ въ закона за данъчните облекчения, отъ 3 май н. г., се продължава до 15 юний т. г. включително“.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 98.

Председателстващ Н. Шоповъ: Г. Янакиевъ! Съгласни ли сте, при наличността на декларацията, направена отъ г. министра на финанситѣ, да не се гласува Вашето предложение?

В. Янакиевъ (нац. л): Съгласенъ съмъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ чл. 2 така, както се докладва отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 3. Данъкоплатецъ, който дължи прѣки данъци къмъ държавата и има да получава отъ сѣщата сума по неосребрени още платежни заповѣди, издадени на негово име, може да издѣлжи данъцитѣ си, като поиска отъ съответното данъчно управление да му се приспадне отъ сумата по платежната заповѣдъ тази за дължимитѣ данъци, врѣхнини и глоби.

Издѣлжението се счита извършено въ деня на вписването и завѣрката по надлежнитѣ книжа.

Техническитѣ подробности по това издѣлжаване ще се уредятъ съ наредба отъ министра на финанситѣ“.

Х. Мирски (д): Моля г. министра да обясни въпроса по отношение на врѣхнинитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ, който повдига г. Мирски, по отношение на врѣхнинитѣ, е умѣстенъ и азъ взимамъ бележка отъ неговото предложение. Въроятно при третото четене на законопроекта ще се предложи редакция, която да изясни, че тѣзи врѣхнини ще се даватъ на общинитѣ тогава, когато бъде инкасирана платежната заповѣдъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ще имате голѣми усложнения. Ще си създадете двойна работа.

Министъръ С. Стефановъ: Ще видимъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ чл. 3 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ втората точка отъ дневния редъ — първо четене на проекта за тълкувателенъ законъ на чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ.

Моля г. секретаря да прочете този законопроектъ.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 96)

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Считамъ за необходимо да кажа две-три думи, за да бъде ясенъ законопроектътъ, който се предлага на гласуване, да не би да се помисли, че искаме съ такива малки закончета да правимъ облекчения, когато противното е вѣрно.

Въ сегашното съдържание на законопроекта, следъ думата „държавата“, се вмѣкватъ и думитѣ „а не глоба“, за да стане още по-ясно, защото Върховниятъ административенъ съдъ съ тълкувание е счелъ, че лихвата, съ която се начитатъ господата, които събиратъ тѣзи данъци отъ своитѣ чиновници, работници и т. н. и не ги предаватъ на държавата, била глоба. Съ тѣзи суми сѣ ставали голѣми злоупотребления; намѣрили сѣ се хитреци, които сѣ отнесли до съда, за да искатъ отъ него да изтѣлжува, че се касаело за глоба. Съдътъ е счелъ, че това е така, и постановилъ, че тая глоба подлежи на давностъ една година, какъвто законътъ предвижда за глобитѣ. Сега ние внасяме настоящия тълкувателенъ законопроектъ, за да се разбере, че това сѣ лихви на сумитѣ, които тѣзи хора дължатъ. Въ миналото законодателътъ е правилъ голѣма разлика между процентитѣ 20% и 36%, предвидени по-рано въ закона. Както ще си спомните, споредъ измѣненията, които направихме напоследъкъ, ние ги снемъ наполовина, обаче поискаме да бъдатъ изплатени въ срока, който дадохме и който изтича днесъ, 25 юний. Но понеже мнозина отъ тѣзи, които трѣбва да внесатъ тия суми, не ги внасятъ, а тѣ трѣбва да се издирватъ, защото не се деклариратъ и затова трѣбва да се проучватъ, сега сме наредили строги проучвания противъ всичкитѣ тия предприятия. Това е една доста сложна работа.

Съ тоя законопроект се цели да стреснемъ всички тия господа, да нѣматъ поне куража да ходятъ въ Административния съдъ, където тия лихви да се считатъ за глоби, и по такъвъ начинъ да искатъ да ги избѣгнатъ и да не ги плащатъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за тълкувателенъ законъ на чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ С. Стефановъ: Предлагамъ спешностъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които приематъ предложението на г. министра на финанситѣ, да бѣде предложенъ на второ четене по спешностъ законопроекта за тълкувателенъ законъ на чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„ТЪЛКУВАТЕЛЕНЪ ЗАКОНЪ“)

на чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ заглавieto на законопроекта на второ четене по спешностъ законопроекта за данъка върху приходитѣ, тъй както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ Н. Йотовъ (з):

„§ 1. Лихвитъ 3% месечно по чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ сѣ специално гражданско обезщетение за държавата и не подлежатъ на давностъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! За да бѣде по-ясенъ текстътъ, предлагамъ следъ думата „държавата“ да се прибавятъ думитѣ „а не глоба“.

Д-ръ С. Давевъ (д. сг): Останалитѣ думи „и не подлежатъ на давностъ“ нѣма защо да фигуриратъ. Тукъ нѣма мѣсто за давностъ. Тия лихви не сѣ глоби.

Министъръ С. Стефановъ: Разбира се. Щомъ прибавимъ думитѣ „а не глоба“, то се разбира само по себе си. Но въ всѣки случай, вземамъ си бележка. Ще го обсъдимъ.

Н. Йотовъ (з): Този въпросъ се обсъди днесъ въ комисията; иначе щѣше да бѣде 5-годишна давностъ.

Министъръ С. Стефановъ: Да, иначе може да бѣде 5-годишна давностъ. Щомъ mine законътъ, на всичкитѣ тия господа ще пратимъ приставитѣ, защото, изглежда, иначе се не разбиратъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ предложената прибавка отъ г. министра — следъ думата „държавата“ да се прибавятъ думитѣ „а не глоба“ — моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ § 1, както се докладва отъ г. секретаря, съ гласуваната вече добавка, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка 3 — първо четене законопроекта за опрощаване частъ отъ заемитѣ, отпущнатитѣ отъ Българската земеделска банка подъ гаранция на държавата на военно-инвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ В. Янакиевъ (нац. л): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 97)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Съ настоящия законопроектъ г. министърътъ на финанситѣ иска да облекчи положението на инвалидитѣ отъ войната съ 100% изгубена работоспособностъ, като имъ се опрости

само една частъ отъ задълженията и отъ лихвитѣ — на едни, а на други — само половината отъ лихвитѣ.

Г. г. народни представители! 100% неработоспособни хора, това сѣ ония герои, за които наистина навремето много пѣсни се пѣха, но на които пѣснитѣ не уловили никакъвъ редъ, а ще изпълнимъ дълга си спрямо тѣхъ само тогава, когато конкретно дадемъ доказателства, че ние разбираме, че ние ценимъ, че ние уважаваме онова велико дѣло, което тѣ извършиха, като пожертвуваха цѣлия си животъ. За мене тѣ сѣ повече за оплакване даже отъ починалитѣ вече — тѣ сѣ живи трупове, тѣ сѣ една трагедия и въ лицето на своитѣ семейства, и предъ цѣлия народъ! И когато днесъ тия хора идватъ и искатъ отъ насъ да облекчимъ съдбата имъ не наполовина, а напълно, азъ сиѣтамъ, че и правителство, и народно представителство ще изпълняватъ дълга си къмъ тѣхъ само по единъ начинъ — като имъ опростятъ напълно задълженията. Защото това не сѣ задължения, направени съ спекулативна целъ, това не сѣ задължения, направени за търговия, това не сѣ нѣкакви кредити, съ които тѣ сѣ си послужили, за да оцѣлятъ тогава или оногава. Тѣ сѣ хора негодни за спекуляция, тѣ сѣ хора безъ очи или, най-малко, безъ две рѣще, безъ два крака — хора негодни за никаква работа, негодни да изкаратъ нито залькъ хлѣбъ за себе си и за семействата си. И тѣмъ затова обръщамъ вниманието на г. министра на финанситѣ, че споредъ моитѣ проучвания, измежду тукъ визираниѣ лица нѣма нито едно, което да има доходъ не 80.000 л., но повече отъ 32—33 хиляди лева. Тримата души, които сѣ имали доходи по 80.000 л., тѣ сѣ имали високото благородство сами да ги посочатъ, да кажатъ, че иматъ такива доходи, за да не влѣзатъ въ списъка, и тѣ не сѣ вписани въ него.

Моята молба къмъ васъ, г. г. народни представители, и къмъ г. министра на финанситѣ, е една: да се опрости не само половината отъ главницата и лихвитѣ за първитѣ и половината отъ лихвитѣ — за вторитѣ, но въобще да се опростятъ задълженията на едната и другата категория, защото тия задължения, заедно съ всичкитѣ лихви — както сѣ изчислени и указани въ самия законопроектъ — сѣ само 1.800.000 л. Нима за тѣзи нещастници държавата не може да намѣри 1.800.000 л.? Нима при наличността на тѣзи кредити, отчетни и безотчетни, които гласуваме, нѣма да направимъ единъ жестъ, единъ благороденъ замисълъ, като гласуваме само 1½ милиона лева, не за да платимъ коститѣ и кръвта на тѣзи нещастници, но за да дадемъ възможностъ на семействата имъ да живеятъ, да си изкаратъ само залькъ, за да могатъ и тѣ да почувствуватъ, че ако сѣ дали нѣщо на държавата, и държавата никога не ги е забравила. (Нѣкои отъ мнозинството рѣжоплъскавъ)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Между многото останали неуредени работи на държавата, когато щедро сѣ се давали нейнитѣ срѣдства или когато нуждата е налагала да се подпомагатъ известни срѣди, единъ отъ въпроситѣ, който стои неуреденъ, е и този. Всѣка година при внасянето на бюджета сѣ се явявали предъ вратитѣ на Финансовото министерство тия нещастници съ 100% изгубена работоспособностъ, слѣдитѣ, останали безъ очи отъ войната. По този обикновенъ редъ тѣ се явиха и при мене. Всички вземания на държавата отъ този характеръ сѣ останали въ едно положение съвършено неуредено, защото заемитѣ сѣ давани — както ще кажа сега следъ малко — по единъ много неправиленъ, по единъ много безразборенъ начинъ. И понеже уреждането имъ съставлява затруднение, по-късно вече, когато сѣ се изчерпали срѣдствата на държавата, трѣбвало е тия нещастници, наредъ съ всички други заинтересовани — касе се за стотици милиони, да не кажа за милиардъ лева, защото тукъ влизатъ и много общински и други заеми, дадени пакъ по този редъ, за подпомагане и улеснение, 90% отъ които сѣ сѣщо така несъбираеми — трѣбвало е, казвамъ, тия нещастници всѣка година, когато ще се гледа бюджетътъ, да висятъ предъ вратитѣ на Финансовото министерство и да искатъ опрощаване или облекчение на задълженията имъ. Тѣ имаха случай да се явятъ единъ-два пѣти при мене. И когато азъ ги видѣхъ и проучихъ лично въпроса, въ себе си, въ душата си не взехъ друго решение, различно отъ онова, което г. д-ръ Димитровъ предлага тукъ. Но азъ не искахъ да реша този въпросъ, както той иска, самъ, а поисквахъ да представя решението му на народното представителство. И специално за този случай, който изучихъ, се убедихъ, че тия нещастници притежаватъ къщурки, състоящи се само отъ по една-две стаички — има други, които по-

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 96.

лучават и нѣкакъв доходъ, но азъ ги изчистихъ отъ списъка — че не сѣ направили нѣкаква спекула съ срѣдствата на държавата, а сѣ направили най-минималното, най-необходимото за себе си. И затова ви предлагамъ настоящия законопроектъ за опрощаване наполовина задълженията на инвалидитѣ по тоя списъкъ, най-голямото отъ които е 40.000 л.

Ето защо, безъ повече да описвамъ трагедията на тая категория хора, азъ правя декларация, че съмъ съгласенъ да стане пълното опрощаване на тѣхнитѣ задължения, които сѣ въ единъ такъвъ много малъкъ размѣръ, както ги виждате, заедно съ лихвитѣ. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството) Моля законопроектътъ да бѣде гласуванъ по спешностъ и на второ четене, за да може въ понеделникъ да се гласува и на трето четене.

Р. Василевъ (д. ср): Ако става пълно опрощаване на задълженията, още сега го направете.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ на първо четене законопроекта за опрощаване на частъ отъ заемитѣ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата, на военнoinвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля ония отъ г. г. народнитѣ представители, които приематъ предложението на г. министра на финанситѣ, да се гласува същиятъ законопроектъ по спешностъ и на второ четене, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Замѣстникъ-секретаръ В. Янакиевъ (нац. л): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за опрощаване на частъ отъ заемитѣ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата, на военнoinвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ“.

А. Буковъ (з): Да се промѣни заглавието.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Владимиръ Станковъ.

В. Станковъ (раб): Г. г. народни представители! Така представенъ законопроектътъ за опрощаване на една частъ отъ заемитѣ, отпущнати отъ Българската земеделска банка на военнoinвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ, ние виждаме, че това е просто прахъ въ очитѣ, това е една гавра съ онѣзи нещастници, които...

Председателстващъ Н. Шоповъ: Внимавайте какво говорите, г. народни представителю.

А. Буковъ (з): Собствено, какво срича, а не какво говори.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Това не е гавра, това е единъ законопроектъ.

Министъръ С. Стефановъ: При тази декларация, която направихъ, излизаше и да се казватъ повече думи. Азъ ще използвамъ случая по тоя поводъ да кажа нѣщо повече по характера на тия задължения.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Къмъ В. Станковъ) Срамота е така да се говори.

В. Станковъ (раб): Тия хора оставиха по бойнитѣ полета разни части отъ своитѣ тѣла — рѣще, крака, очи и т. н. Държавата имъ е дала единъ заемъ, за да се побератъ подъ покривъ, да не ги вали дъждъ, снѣгъ, да не сѣ на вѣтѣра, по улицитѣ, но тя е решила да имъ иска. . . .

И. Василевъ (з): Да имъ опрости. Какво искате повече? Закъснѣхте малко и Ви се отне възможността да демагогствувате.

В. Станковъ (раб): Азъ имамъ право да се изкажа.

С. Патевиъ (з): Имашъ право да се изкажешъ, ама отваряшъ отворена врата.

А. Буковъ (з): (Къмъ В. Станковъ) Защо не сте го репетирали, ами го сричате тукъ?

В. Станковъ (раб): На тия хора, които сѣ паметникъ на безумната воинствена политика на българската буржоазия, . . .

П. Попивановъ (з): На гърба на тия нещастни хора искате да правите политика. Срамота е!

В. Станковъ (раб): . . . вмѣсто да се опростятъ напълно дълговетѣ имъ, опрощава имъ се само една частъ.

А. Буковъ (з): А бе глухъ ли си? Нали г. министърътъ заяви, че напълно ще имъ се опростятъ дълговетѣ? Какво приказвашъ!

Д. Икономовъ (раб): Чакайте да се изкаже. Той иска да каже, че освенъ тия инвалиди, чийто списъкъ е даденъ въ законопроекта, има и други, дълговетѣ на които сѣщо трѣбва да бѣдатъ опростени.

В. Станковъ (раб): Тукъ се изброяватъ само 28 души военнoinвалиди, а тѣ сѣ стотици, може би хиляди.

Затова азъ правя предложение да се опростятъ дълговетѣ на всички военнoinвалиди, които иматъ доходъ до 60.000 л. годишно, както и дълговетѣ на работницитѣ и беднитѣ селяни. Нѣма защо да скачате, като ви говоря. Както навремето буржоазията имъ куража да прати тия хора по фронтоветѣ да мратъ, така днесъ тѣ трѣбва да има куража не само да имъ опрости дълговетѣ, но и да поеме издрѣжката на тѣхнитѣ семейства.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема заглавието на законопроекта, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! При гласуването на законопроекта ще имате предъ видъ декларацията на г. министра, че приема рѣ комисията да се разгледатъ всички предложения, които ще се направятъ сега, при второто четене на законопроекта.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Понеже не можемъ да процедираме така, както азъ предложихъ, сега да измѣнимъ законопроекта въ смисълъ, че се напълно опрощаватъ дълговетѣ на въпроснитѣ лица, моля, законопроектътъ да се приеме сега по спешностъ на второ четене, както е внесенъ, а поправките да станатъ по реда си въ комисията и да се приематъ при третото четене на законопроекта, за да се съобразимъ съ решението на Камарата.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): За насъ е важна Вашата декларация, г. министре, че се опрощаватъ напълно дълговетѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Въ комисията ще се даде нужната редакция на законопроекта и на трето четене ще се оформи.

Замѣстникъ-секретаръ В. Янакиевъ (нац. л): (Чете)

„Чл. 1. Опрощаватъ се следнитѣ суми, представляващи половината отъ дължимитѣ главници и лихви до 31 декември 1931 г., по заемитѣ, отпущнати за съграждане на жилища, отъ Българската земеделска банка, подъ гаранцията на държавата, на следнитѣ военнoinвалиди, изгубили 100% работоспособностъ:

1) на Филипъ Ник. Златковъ, отъ София . . .	10.580 л.
2) „ „ Д. Ивановъ, отъ София . . .	26.450 „
3) „ „ Велко Димитровъ, отъ София . . .	26.450 „
4) „ „ Траянъ Траяновъ, отъ София . . .	28.138 „
5) „ „ Йорданъ Павловъ, отъ София . . .	26.450 „
6) „ „ Петровъ, отъ София . . .	26.450 „
7) „ „ Ник. Ивановъ, отъ София . . .	26.450 „
8) „ „ Сотиръ Гоцевъ, отъ София . . .	26.450 „
9) „ „ Миланъ Недѣлковъ, отъ София . . .	28.138 „
10) „ „ Йорданъ К. Митевъ, отъ София . . .	18.853 „
11) „ „ Иванъ Панчевъ Недѣлковъ, отъ София . . .	26.450 „
12) „ „ Илия Ил. Чолаковъ, отъ София . . .	16.883 „
13) „ „ Маринъ Няголовъ Торомановъ, отъ Русе . . .	42.171 „
14) „ „ Димитъръ Ангеловъ, отъ Варна . . .	11.250 „
15) „ „ Недѣлчо Т. Стояновъ, отъ Шуменъ . . .	27.011 „

Всичко . . . 368.174 л.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има направено предложение по чл. 1 отъ народния представителъ г. Влади-

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 97.

миръ Станковъ въ смисълъ: (Чете) „Опращаватъ се всички дългове къмъ Българската земеделска банка на всички военно-инвалиди, които иматъ годишенъ доходъ до 60.000 л.“

Който отъ г. г. народнитѣ представители приема това предложение, моля, да вдигне рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 1 на законопроекта така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ В. Янакиевъ (нац. л.): (Чете)

„Чл. 2. Опращаватъ се следнитѣ суми, представляващи половината лихви, дължими къмъ 31 декемврий 1931 г. отъ следнитѣ военно-инвалиди съ 100% изгубена работоспособност, получили кредити отъ Българската земеделска банка подъ гаранция на държавата за строежъ на жилища:

1) на Симеонъ Петруновъ отъ София	9.950 л.
2) „ Алини Юр. Бояджиевъ, отъ София	3.138 „
3) „ Кръстю Ив. Божиловъ, отъ София	3.138 „
4) „ Давидко Апостоловъ, отъ София	2.900 „
5) „ Стефанъ Г. Валиевъ, отъ София	3.138 „
6) „ Атанасъ Захариевъ, отъ София	3.063 „
7) „ Георги Яначковъ, отъ София	3.139 „
8) „ Стаменъ Кръстевъ, отъ София	3.139 „
9) „ Иванъ Д. Мановъ, отъ Калфа-къой, Кавакл.	1.694 „
10) „ Мирчо Ивановъ, отъ Айтосъ	2.896 „
11) „ Георги Пѣйчевъ Коджабашевъ, отъ Слив.	2.997 „
12) „ Алекси Илиевъ, отъ Ямболъ	3.138 „
13) „ Александъръ Николовъ, отъ Ломъ	1.816 „

Всичко . . . 37.146 л.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 2 така, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ В. Янакиевъ (нац. л.): (Чете)

„Чл. 3. Българската земеделска банка да приспадне отъ дълга на инвалидитѣ, изгубили 100% работоспособност, опростенитѣ имъ суми, които да останатъ въ тежестъ на държавата“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 3 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Понеже се повдигна въпросътъ, защо не сж вмъкнати въ списъка къмъ чл. 2 повече лица, искамъ да дамъ едно обяснение по него, за да бждемъ наясно.

Има и други военно-инвалиди отъ сжщата категория изгубена работоспособност, които сж вземали заеми и, както констатирахме, нѣкои — много голѣми. Ние не ги включихме въ списъка къмъ чл. 2 поради това, че иматъ двуетажни и триетажни къщи и получаватъ доходи. Тѣхъ ние не можехме, макаръ и да сж отъ сжщата категория изгубена работоспособност, да впишемъ въ списъка на тия, на които опрощаваме заемитѣ наполовина или напълно. По отношение на тѣхъ ще стане едно намаление на задълженията имъ по категории. Въпросътъ се изучава. Има и друга категория заеми за кооперативни и отдѣлни строежи, давани при една погрѣшна практика на взаимно поръчителство и които заеми никой не плаща. И тая работа ще уреди наесенъ, ако, разбира се, съмъ на това мѣсто. Ще имате единъ законопроектъ, съ който ще се ликвидира съ тия въпроси; което може държавата да събере, да го събере, а което не може — да се опрости или пъкъ да се намалятъ справедливо задълженията на всички. За всичко това, обаче, е нужно изучаване и то се прави. Съ този законопроектъ, който току-що гласувахме, се цели да се тури точка на тормоза, който се упражнява надъ тѣзи нещастници, които постоянно се влчатъ тукъ въ Камарата да предявяватъ своитѣ искания.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за изменение чл. 94 отъ закона за подобрене земеделското производство и опазване полскитѣ имоти.

Моля г. секретаря да прочете законопорека.

Замѣстникъ-секретаръ А. Буковъ: (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 95)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Григоръ Василевъ.

Г. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Законопроектътъ, който ни се предлага отъ г. министра на земедѣлието, е навремененъ и извънредно полезенъ. Режимътъ, който бѣше създавъ по тази материя г. Димитъръ Христовъ съ закона отъ 1928 г., се оказа крайно вреденъ, както за държавата, така и за земеделското стопанство въ страната. Промѣната на този режимъ се налагаше отдавна и още въ 1931 г. бѣше приготвенъ за Камарата единъ законопроектъ почти съ сжщото съдържание, както настоящия, но поради голѣмата работа около бюджета и главно поради болестта на г. Ляпчевъ, въ последнитѣ седмици на сесията не можа да бжде гласуванъ.

Нѣкой отъ земедѣлцитѣ: Забравенъ.

Г. Василевъ (д. сг): Не само че не бѣше забравенъ, но азъ съмъ счелъ за дългъ да напомня писмено на г. министра на земедѣлието за този важенъ въпросъ.

Законопроектътъ е действително много важенъ въ нѣколко отношения. На първо мѣсто, той е важенъ за фиска, защото отъ този режимъ, въведенъ отъ г. Димитъръ Христовъ въ 1928 г., държавата е понесла значителни щети и загуби отъ голѣмата контрабанда, развита въ нашата страна. Контролата не е била извършвана целесъобразно, не е била ефикасна и заради туй съ гласуването на този законопроектъ — макаръ че мина една година, откакъ дойде новото управление на власт, и една година, значи, е пакъ пропусната — прави се една добра стѣпка напредъ.

На второ мѣсто, въ тоя законопроектъ виждаме и малко нова материя, която е действително добре редактирана и изучена и тѣкмо сега е дошло времето да се вмъкне въ този законопроектъ. Касае се за семечистителнитѣ инсталации и за другъ земеделско-стопански инвентаръ. Една разлика между законопроекта, който бѣше внесенъ отъ менъ, и този, който се внася отъ г. Гичевъ, е въ отношенията между Земеделската банка и посрѣдникитѣ, спомагателнитѣ организации, съ които тя може да си служи при извършване на задачата, която ѝ се възлага. Въ законопроекта отъ 1931 г. бѣше казано — въ оригиналния текстъ — че вносътъ и разпространението на указанитѣ въ точка а предмети ставатъ подъ контрола на органитѣ на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, а доставката и продажбата имъ се извършва отъ Българската земеделска банка или отъ посоченитѣ отъ нея кооперативни организации. А въ настоящия законопроектъ — азъ го посочвамъ, само за да получа освѣтления — е казано, че вносътъ на материалитѣ въ точка а става отъ Българската земеделска банка, която отъ своя страна и подъ свой контролъ може да възложи извършването на доставкитѣ и пласмента имъ на земеделско-стопански кооперативни организации въ страната, като отпуска необходимия кредитъ за купуването на тия материали, както и необходимитѣ сѣдове и пособия. Може би това ограничение да се окаже непрактично, затуй азъ бихъ желалъ само да зная, дали не е по-удобно, ако остане по-общия изразъ „кооперативни организации“. Има други кооперативни организации, къмъ които азъ нѣмамъ абсолютно никакво отношение, нито да ги защитавамъ, нито съмъ антикооператоръ, за да ги преследвамъ. Но понеже работата е доста обширна, и понеже, струва ми се, въ миналото тѣ сж сътрудничели на банката, бихъ желалъ да чуя, дали не е по-целесъобразно за самата работа и за нейното по-правилно и по-широко изпълнение, ако оставимъ единъ по-широкъ изразъ и кажемъ кооперативни организации изобщо.

Една друга малка разлика между проекта отъ 1931 г. и сегашния проектъ се съдържа въ туй, че въ миналия проектъ ние бѣхме поставили следния изразъ: (Чете) „Такситѣ или комисионитѣ, които Българската земеделска банка може да получи, както за покриване на своитѣ разности, така и за други специални цели, се определятъ отъ министра на земедѣлието“. Азъ искамъ да бжда начисто въпроса, защо бѣхме поставили тази алинея, и отъ друга страна да пожелаемъ, какъ да решимъ ние сжщия въпросъ въ новия законопроектъ.

Касае се, г. г. народни представители, за следното. Понеже Земеделската банка извършва една огромна работа въ полза на страната, разбира се, служейки си съ другитѣ кооперативни организации, при доставката и разпредѣленето на смазочни, горивни и др. материали, внесени безъ мито, тя да има една възможностъ да събира известни малки такси, разбира се, при отговорността на министра на земедѣлието и съ знанието на Камарата, които такси или суми, да кажемъ, да служатъ изключително на стопанската дейностъ на Българската земеделска банка. Тѣ не

сж суми, които ще бждат въ прѣкото разположение на Министерството на земледѣлието, което изпълнява политиката си съгласно своя бюджетъ, но понеже министерството на земледѣлието има върховния надзоръ надъ Земледѣлската банка, Министерството на земледѣлието има възможностъ, евентуално събранитѣ суми за тия услуги, които банката прави и на населението, и на страната, да ги използва за стопанското развитие на страната въ областта на земледѣлието. За да бжда по-ясенъ, ще ви дамъ и нѣкои малки конкретни указания.

Понеже Министерството на земледѣлието нѣмаше сръдства, азъ призовахъ въ отдѣлни случаи Земледѣлската банка да ни подпомогне. Помолехъ Земледѣлската банка още презъ юлий 1930 г., въ едно съвещание съ наши експерти, съ птицевѣди, търговци и т. н., да ни даде една помощъ да създадемъ люпитни въ страната, тъй като министерството нѣма сръдства, държавата ги нѣма, кооперациитѣ ги нѣматъ, и частнитѣ лица не ги жертвуватъ. Банката отпусна нѣколко стотици хиляди лева, ако се не лъжа 400.000 л. — цифрата точно не си спомнямъ. Това бѣ единъ малкъ, но важенъ въпросъ, който се реши съ сръдства на банката.

Другъ пѣтъ се касаеше да се направи единъ образцово подготвенъ тютюневъ разсадъ. Касаеше се само за 200.000 л. Тия суми държавата ги нѣма; нѣма параграфъ въ бюджета, отъ който да може да се взематъ тия 200.000 л. Когато се обърнахме къмъ банката, въпросътъ се разгледа, разбра се, че е много полезенъ, и банката улесни производителитѣ и кооперациитѣ, които сж нейни клиенти. Направиха се пробни производства въ две мѣста и резултатитѣ бѣха наистина отлични. Така въ много отношения Земледѣлската банка бѣше въ състояние да подпомогне Министерството на земледѣлието въ неговия крайно ограниченъ и скромнъ бюджетъ.

Ето сега случай, кждето трѣбва ясно въ Камарата да се обяснимъ, дали трѣбва да допустнемъ тази възможностъ, да я създадемъ съзнателно, щото Земледѣлската банка единъ видъ да разшири своята стопанска дейностъ. Банката разбира се, си има своята главна кредитна задача, но нейната стопанска дейностъ е сжщо така много важна, и желателно е, Министерството на земледѣлието, съ знанието на Парламента, правилно да насочва банката въ това разширение на нейната стопанска дейностъ. Все пакъ, при голѣмитѣ милиарди, съ които банката оперира, когато на нея върви добре, тя ще може по-лесно да отдѣли и за подпомагането на земледѣлието, като своя близка областъ. Иначе, нейниятъ законъ, както знаете, е специаленъ и е мѣчно да се искатъ пари за всѣки отдѣленъ случай съ законодателни предложения.

Въ алинея четвърта се казва: (Чете) „Вносътъ на материалитѣ, упоменати въ точки „а“, „б“ и „в“, е подъ контрола на органитѣ на Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти, които следятъ, щото безмитнитѣ материали да се употребяватъ изключително за опредѣленитѣ цели“. А въ ал. 3 се казва: (Чете) „Условиата за безмитния вносъ и контролата за използване на горивнитѣ и смазочни материали, както и тия за борба противъ болеститѣ и неприятелитѣ по културнитѣ растения, се опредѣлятъ отъ Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти съ специална наредба“.

Трѣбва, обаче, да изяснимъ: дали тѣзи две алинеи даватъ възможностъ на Министерството на земледѣлието и Земледѣлската банка по този начинъ да отдѣлятъ известна сума — може да бжде минимална — само върху тѣзи обороти, които прави Земледѣлската банка по този вносъ, който тя прави и който тя ще разпредѣля, за да се натрупа единъ фондъ за стопанска дейностъ на банката подъ ръководството на Министерството на земледѣлието. Мене ми се струва, че тукъ не е достатъчно ясно това, защото доста общо е казано. Можемъ въ комисията да намиримъ единъ по-ясенъ изразъ, може да се ограничимъ и съ една декларация тукъ, въ Парламента, но за мене е особено важно, по този въпросъ да бждемъ единодушни и да вземемъ едно опредѣлено становище, да улеснимъ по този начинъ Земледѣлската банка, респективно Министерството на земледѣлието, за да има възможностъ последното да прояви стопанска инициатива, гдето бюджетътъ не позволява това, гдето бюджетнитѣ сръдства го свързватъ и нѣма възможностъ да направи това, което желае.

Ние ще гласуваме този законопроектъ. Безспорно е, не искаме да го крия, че и презъ режима отъ 1925 г. до 1928 г. известни злоупотребления ще се констатируютъ. Такива е имало и по-рано. Но добросъвестнитѣ изследователи на тази материя отъ Земледѣлската банка, отъ пазара, компетентни хора, търговци, агрономи и всички лица, които следятъ този въпросъ, констатируютъ едино-

душно, че при режима отъ 1925 г., който ние сега възстановяваме — съобразно съ новитѣ селско-стопански условия въ България, които действително налагатъ тѣзи прибавки — въ сравнение съ режима отъ 1928 г., създаденъ отъ г. Димитъръ Христовъ — разликата между злоупотребленията е голѣма.

Ние, казвамъ, ще гласуваме не само съ готовностъ, но съ особена радостъ този законопроектъ, и ще искаме и въ другата областъ — за подкрепа на стопанската дейностъ на Министерството на земледѣлието — съдействието на Народното събрание. Защото вие сами знаете, нѣма тукъ да ви убеждавамъ, че ние бѣхме принудени да дадемъ извънредно малка сума на Министерството на земледѣлието. Азъ вѣрвамъ, че тя ще се увеличава по-нататкъ съ премахването на кризата. Обаче има въпроси, които могатъ да се разрешатъ съ 50.000 или 100.000 л., и все пакъ Министерството не може да отпусне нито стотинка, и тѣзи въпроси оставатъ неразрешени. А решението имъ може да даде животъ и поминъкъ, да не кажа голѣма дума, може би на много села, може би на цѣла околия. Съ една малка инсталация, съ едно малко приспособление, може просто да се направи превратъ въ известна областъ. Да ви дамъ единъ примѣръ, какъ съ една малка сума може да се направи едно добро дѣло. Ние внасяме отъ странство еспарзетово семе въ различни количества. Презъ 1930/1931 г. цената му бѣше паднала наполовина отколкото по-рано и, вмѣсто 50, купихме го по 26 л. килограмтъ. Резултатитѣ сж отлични. Какво се оказа? Селянитѣ отъ Бръзничко и Трънско като получиша семе за затревяване на баирищата и укрепяване на поронищата, сж направили опити и сж получили еспарзетово семе, което по всѣка вѣроятностъ ще има добри качества. Съ малко грижа и незначителни сръдства ние ще можемъ отъ Бръзничъ до Трънъ, въ тая ивица, да изберемъ много села, въ които почти цѣлото селско население е производително, които да се занимаватъ съ производството на това семе, вмѣсто да го купуваме отъ странство. При тази цена, която ние сме давали досега за чуждото семе, тия производители ще бждатъ въ сжщото положение, ако не и по-добре отъ ония селяни, които произвеждатъ захарно цвекло. Вие разбирате много добре каква е разликата за тоя, който има 10 декара засѣти съ цвекло и този, който има тия декари засѣти съ ръжъ или друга такава евтина и недоходоносна култура.

Следователно, ние ще можемъ съ една малка сума — въ това съмъ се убедилъ отъ едни мои проучвания, направени на бърза рѣка — съ 200.000 л. или въ 2 години съ по 100.000 л. да създадемъ всички условия, щото постепенно-постепенно, следъ нѣколко години, да сме въ положение да не внасяме нито единъ килограмъ еспарзетово семе, а да си произвеждаме сами такова и то най-доброкачествено. Тогава ще можемъ да даваме на цѣлата страна такова семе, за да сдобиемъ много селяни съ достатъчно доходи. Може тия селяни да не станатъ богати, но въ всѣки случай ще бждатъ заможни хора, които ще иматъ единъ по-лекъ и по-гарантиранъ поминъкъ, отколкото други, които обработватъ недоходни култури. Сега тамъ сѣятъ ръжъ и царевича, земята е много бедна, недоходна, но това семе ще става тамъ много хубаво, защото то расте най-добре тъкмо на такава земя.

Значи, ние бихме могли съ една малка сума да разрешимъ тоя проблемъ и да създадемъ препитание на 500—1.000 семейства. А това не е малко. И другъ пѣтъ съмъ казвалъ и пакъ ще повторя: не може въ България нито съ единъ законъ, нито съ една голѣма реформа изведнѣжъ, нито съ една грамадна сума да разрешимъ всички проблеми на нашето земледѣлско стопанство. Тия проблеми сж толкова много, толкова разнообразни и толкова сложни, че трѣбва отдѣлно, частично, при случай и следъ проучване, да се разрешаватъ следъ като въ съвокупностъ се изучатъ и се създаде общъ планъ. Но това частично разрешение на всѣки единъ отдѣленъ въпросъ е много важно, защото ни освобождава отъ грижата да мислимъ по тоя въпросъ. Това последователно разрешаване на отдѣлнитѣ въпроси ни позволява да минаваме къмъ други въпроси, чието разрешение е належащо.

Азъ моля г. министра на земледѣлието — вѣрвамъ че и той мисли сжщото нѣщо, не допускамъ, че се различаваме съ него по тоя въпросъ — да направи всичко възможно, за да се установи ясностъ и категоричностъ при възвѣждането на тоя режимъ, като даде известни суми на Земледѣлската банка за стопанска дейностъ подъ контролата на Министерството на земледѣлието и съ знанието на Камарата.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Само една бележка ще направя. Със тоя законопроект се дава известна привилегия на ония, които се занимават със земледѣлско стопанство, които имат двигатели, горивните материали за които се освобождават от мита. Има и друг единъ клонъ отъ нашето народно стопанство, който е въ същю твърде тежко положение, за който може би не му е тукъ мѣстото да се говори, но който може би г. министърът на финансите при внасянето на законопроекта за акцизът ще си каже думата. Думата ми е за нашето родно рибарство. Въ последния конгресъ на Рибарския съюзъ, следъ като се изтъкна тежкото положение на този клонъ отъ нашето народно стопанство, се изказа мнение: двигателитъ, съ които си служатъ риболовнитъ кооперации, а именно моторнитъ гемии, да употребяватъ безмитно гориво, както е и за другитъ двигатели. Азъ моля г. министра на земледѣлието, който е, тъй да се каже, покровителъ на тоя клонъ отъ нашето народно стопанство — понеже подъ негово ведомство се намира рибарството — да се съгласи, моля и комисията, когато ще се занимава съ въпроса за освобождаване отъ акцизъ и мита горивнитъ материали, да се съгласи, щото горивнитъ материали за моторнитъ съдове на риболовнитъ кооперации да бъдатъ освободени отъ мито. Азъ ще се обясня въ комисията по тоя въпросъ повече.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение на чл. 94 отъ закона за подобрене земледѣлското производство и опазване полскитъ имоти, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Има думата г. министърът на земледѣлието.

Министъръ Д. Гичевъ: Г. г. народни представители! Декларирамъ, че макаръ Народното събрание — ако, разбира се, се съгласи — и да приеме по спешностъ и на второ четене законопроекта сега, азъ пакъ ще свикамъ комисията да разгледа тоя законопроектъ. Поемамъ ангажментъ, че тия пожелания и предложения, които се правятъ сега, ще бъдатъ обсъдени въ комисията и можемъ да ги приемемъ на трето четене. Но сега моля законопроектътъ да се приеме и на второ четене, защото е отъ спешенъ характеръ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които приематъ предложението на г. министра, законопроектътъ да се приеме по спешностъ сега и на второ четене, при декларацията, която той прави, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ А. Буковъ (з): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за измѣнение на чл. 94 отъ закона за подобрене земледѣлското производство и опазване полскитъ имоти“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ заглавието на законопроекта така, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-секретаръ А. Буковъ (з): (Чете)

„Членъ единственъ. Чл. 94 отъ закона за подобрене земледѣлското производство и опазване на полскитъ имоти се измѣня както следва:

Освобождаватъ се отъ вносно мито, акцизъ, общински налогъ, статистично право и всички други държавни, окръжни и общински такси и берии:

а) всички видове горивни и смазочни материали (петролъ, нафта, бензинъ, цилиндрово масло, гресъ-вазелинъ и др.), необходими за: тракторитъ при обработка на почвата, сѣитбата, жетвата и вършитбата; моторитъ за ярмомелки, роначки, магани, помпи за напояване, семсистиелни инсталации и другъ земледѣлско-стопански инвентаръ; плугоносци при обработка на почвата; вършачки и парни локомотиви при вършитбата; инкубаторитъ и изкуственитъ майки въ птицевѣдството — всички притежатели на кооперативни сдружения, частни стопани, държавни и обществени стопанства.

Забележка. Моторитъ, движещи ярмомелки и магани, се ползватъ отъ посоченитъ облаги само когато работятъ самостоятелно, но не и когато сѣ при мелници, дарац и други.

б) материалитъ, препаратитъ и химикалитъ, нуждни за

борба противъ болеститъ и неприятелитъ по културнитъ растения;

в) всички видове изкуствени торове, употребявани въ земледѣлското стопанство.

Вносьтъ на материалитъ въ точка а става отъ Българската земледѣлка банка, която отъ своя страна и подъ свой контролъ може да възложи извършването на доставкитъ и плащантатъ имъ на земледѣлско-стопански кооперативни организации въ страната, като отпуска необходимия кредитъ за купуването на тия материали, както и необходимитъ съдове и пособия.

Условиетата за безмитния вносъ и контролата за използване на горивнитъ и смазочни материали, както и тия за борба противъ болеститъ и неприятелитъ по културнитъ растения, се опредѣлятъ отъ Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти съ специална наредба.

Вносьтъ на материалитъ, упоменати въ точки а, б и в, е подъ контрола на органитъ на Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти, които следятъ, щото безмитнитъ материали да се употребяватъ изключително за опредѣленитъ цели.

Изкуственитъ торове, материалитъ, препаратитъ и химикалитъ, които сѣ подложени на държавна контролна анализа и изпитване, се съхраняватъ въ митницитъ безъ магазинажъ, докато трае окончателното имъ изследване.

Настоящиятъ законъ отмѣня „закона за измѣнение на чл. 94 отъ закона за подобрене на земледѣлското производство отъ 24 декемврий 1928 г.“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петъръ Попивановъ.

П. Попивановъ (з): Азъ ще моля г. министра да се съгласи да се направи следната малка добавка въ буква а. Казано е тамъ, че се освобождаватъ отъ вносно мито и пр. горивнитъ и смазочни материали за вършачки и парни локомотиви при вършитбата. Има и другъ родъ мотори, наречени газоженни, които се поставятъ въ движение съ горене на кюмюръ, но които поглъщатъ много смазочни материали. Ето защо моля да се вмѣстятъ и тѣ, като се каже: „вършачки, газоженни мотори и парни локомотиви при вършитбата“.

Касае се за една малка добавка, съ която г. министърътъ е съгласенъ. Нека се приеме сега, за да не се пропусне.

А. Буковъ (з): Г. министърътъ декларира, че въ комисията ще се обсъдятъ всички измѣнения, които ще се предложатъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Г. Попивановъ! Настоявате ли на Вашето предложение?

П. Попивановъ (з): Съгласенъ съмъ да остане за комисията.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ членъ единственъ така, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка пета отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за пенсиятъ за изслужено време — продължение разискванията.

Моля г. докладчика да докладва.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 15. Сумитъ за последнитъ 15 действителни изслужени години се опредѣлятъ както следва:

а) за държавнитъ служители, чиито длѣжности сѣ предвидени въ бюлжета на държавата, както и на тия при фондовѣтъ бюлжетитъ на които се гласуватъ отъ Народното събрание, се взематъ само плащанитъ заплати отъ кредити, предвидени въ бюлжета на министерството, дирекцията или фонда, подъ ведомството на които лицето е служило: заплатата (включително допълнителнитъ за длѣжността и образозанието); увеличениетата върху заплатитъ въ процентъ или съ опредѣлена сума (изключая представителнитъ, безотчетнитъ, пѣтнитъ, дневнитъ, извънреднитъ дневни, фуражнитъ, порционнитъ, както и разнитъ видове възнаграждения) и добавъчното възнаграждение за семейното положение по таблицата, одобрена съ чл. 4 отъ закона за бюлжета на държавата за 1927/1928 г., като за службитъ до 1 априлъ 1927 г. се взематъ по размѣри, каквито сѣ плащани на 1 априлъ с. г., а за службитъ следъ тази дата се взематъ по действително получаванитъ имъ размѣри.

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Г. I, № 95.

За длъжностите до 1 април 1927 г., които съ бюджета на учрежденията за 1927/1928 г. сж преминали въ по-горна категория, се вземат заплатите, увеличенията върху тѣхъ и добавъчното възнаграждение за семейното положение, предвидени на 1 април 1927 г. за категорията, въ която сж били по бюджета на 1926/1927 финансова година.

За държавните служители, които получават общо установена заплата — безъ добавъчно възнаграждение — взема се общо установената заплата и увеличението въ процентъ или съ опредѣлена сума, ако сж имали такава.

За бележка. Отъ добавъчно възнаграждение за семейно положение се изключватъ частите за издръжка на членове отъ семейство и на родители.

б) за свещениците и дяконите — както за държавните служители, само че за заплати се взематъ въ двоенъ размѣръ възнагражденията по таблицата за възнаграждението на енорийските православни свещеници и дякони.

в) за служителите при останалите учреждения, изборни и автономни, и за постоянните работници при всички учреждения, както за държавните служители, при условие, че заплатите и добавъчното възнаграждение за семейно положение се взематъ за длъжността, къмъ която сж приравнени изпълняваните отъ тѣхъ длъжности въ специално изработени отъ Дирекцията на държавните дългове и одобри отъ Министерския съветъ таблици. Ако за времето следъ 1 април 1926 г. сборътъ отъ действително получаваните заплати и увеличенията имъ въ процентъ или съ опредѣлена сума (за служителите при изборните учреждения за времето отъ 1 април 1929 г. се взема и процентното възнаграждение) и добавъчното възнаграждение за семейното положение, безъ частите за издръжка на членове отъ семейство и на родители, е по-малкъ отъ сбора на припадащите се по тия таблици заплати, увеличения и добавъчно възнаграждение на приравнените длъжности, взема се първиятъ сборъ.

За бележка. Специална комисия отъ представители на всички ведомства, назначена отъ министъра на финансите, ще изработи наредба, одобрена отъ Министерския съветъ и утвърдена съ указъ, досежно правилата за опредѣляне на сумите въз основа на закона, върху които ще се изчисляватъ пенсията.

Комисията направи следните измѣнения:

Въ точка а на четвъртия редъ думата „заплати“ я заличи; на седмия редъ въ изречението въ скоби следъ думата „включително“ прибави думите „половината отъ“; забележката следъ буква а става забележка I; следъ нея се поставя забележка II съ текстъ: „Временните държавни бирници по приважане въ изпълнение разните изпълнителни актове, при пенсионирането се приравняватъ съ постоянните (щатни) държавни бирници, като се досѣбиратъ следущите пенсионни удържки по чл. 38, буква а“.

Въ буква в на третия редъ думите „при условие“ се замѣнятъ съ думата „само“. Въ забележката къмъ буква в на третия редъ следъ думите „ще изработи“ се прибавятъ думите „въз основа на закона“, а сжщитѣ думи по-надолу въ шестия редъ се заличаватъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: По чл. 15 е направено следното предложение отъ народния представител г. д-ръ Христо Георгиевъ: (Чете) „Алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 взематъ следната редакция: Чл. 15. Сумите за последните 10 действително изслужени години се опредѣлятъ както следва: а) за държавните служители, които настоящиятъ законъ заваря като пенсионери, и тѣзи отъ тѣхъ, които ще се пенсиониратъ следъ влизането на сжщия законъ въ сила, се взематъ основните заплати, предвидени въ бюджета на държавата за финансовата 1932/1933 г., безъ повишенията за изслужени години или каквито и да било други възнаграждения“.

Обажда въ: Не се разбира, не се чува.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ ще го прочета. Г. д-ръ Христо Георгиевъ предлага алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 на чл. 15 да иматъ следната редакция: (Чете) „Сумите за последните 10 действително изслужени години — а ние вече приехме чл. 14, който опредѣля 15 действително изслужени години — „се опредѣлятъ както следва: а) за държавните служители, които настоящиятъ законъ заваря като пенсионери, и тѣзи отъ тѣхъ, които ще се пенсиониратъ следъ влизането на сжщия законъ въ сила“ — значи, за всички; и за тѣзи, които сега сж пенсионери, и за онѣзи, които тепърва ще бждатъ пенсионирани — „се взематъ основните заплати, предвидени въ бюджета на държавата за финансовата 1932/1933 г., безъ повишенията за изслужени години или каквито и да било други възнаграждения“. А

тия основни заплати сж съ 20—30% по-високи отъ онѣзи за 1927 г. Това значи да увеличимъ пенсията, а не да ги намалимъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Това предложение не отговаря на чл. 14, който е приетъ вече, гдето опредѣлихме за база последните 15 действително изслужени години. Чл. 15 трѣбва въ това отношение да бжде въ пълно съгласие съ чл. 14. Ако приемемъ формулата, която той предлага, това значи да увеличимъ пенсията, безъ да знаемъ колко ще бжде това увеличение. Г. д-ръ Георгиевъ трѣбва да даде цифрите, за да направимъ смѣтка.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ предложението на народния представител г. д-ръ Христо Георгиевъ така, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които отъ г. г. народните представители приематъ чл. 15 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

Чл. 16. Размѣрътъ на пенсията на бившъ пенсионеръ, постѣпилъ отново на служба следъ влизане въ сила на настоящия законъ, ако той не е прослужилъ при действието на закона най-малко три години, не може да надминава размѣра, изчисленъ съгласно чл. 74 отъ настоящия законъ.

Комисията направи следните измѣнения: на последния редъ думата „изчисленъ“ я замѣни съ думата „опредѣленъ“. На сжщия редъ вмѣсто „чл. 74“ става „чл. 73“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ чл. 16 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

Чл. 17. Никой не може да получава повече отъ една пенсия. Лице, което е добило право и на друга пенсия, по законъ или по решение на Народното събрание, получава едната, по изборъ, въ пълненъ размѣръ, изчислена по съответния законъ, съ изключение на военно-инвалидите и наследниците на загиналите въ войните, които получаватъ по-големата въ пълненъ размѣръ и отъ другата пенсия, изчислена по съответния законъ, отъ пълния ѝ размѣръ частъ, равна на половината отъ процента на изгубената работоспособност, като сборътъ не може да надминава размѣра на последната получавана заплата, приравнена за чина или длъжността, отъ която е пенсиониранъ, по бюджета за 1927/1928 г.

Личните военно-инвалиди съ изгубена работоспособност 100% получаватъ и двѣтѣ пенсии безъ ограничение“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Геновъ.

Г. П. Геновъ (р): Г. г. народни представители! По чл. 17, въ свръзка съ чл. 22, ще искамъ г. министърътъ на финансите да даде едно обяснение на думата „наследниците на загиналите въ войните“. Споредъ едно решение на пенсионния съветъ отъ минало време, ...

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Тѣзи думи сж изхвърлени отъ комисията. Азъ не ги прочетохъ.

Министъръ С. Стефановъ: Тѣ се изхвърлятъ. Това е поправка на комисията.

Докладчикъ Н. Йотовъ (д. сг): Азъ ги не четохъ.

Р. Василевъ (д. сг): Но Вие не казахте, г. докладчикъ, изрично, че сж изхвърлени.

Министъръ С. Стефановъ: Не се четоха, г. Ради Василевъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ: Това е поправка на комисията.

Министъръ С. Стефановъ: Трѣбваше да кажете тия поправки, понеже поправениятъ текстъ не е известенъ на г. г. народните представители.

Р. Василевъ (д. сг): Трѣбва да се гласуватъ поправките и следъ това — членътъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ четохъ члена така, както е отбелязанъ въ моя екземпляръ.

Министъръ С. Стефановъ: Понеже сѣ поправки, трѣбва да се съобщатъ.

Р. Василевъ (д. сг): Поправките трѣбва да се четатъ; трѣбва да се гласуватъ отдѣлно членътъ и отдѣлно поправките и добавките.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Съ изхвърлянето на тия думи отъ чл. 17, членътъ ще се гласува така, както е докладванъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ го чета така, както е приетъ отъ комисията.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Добре, ама докладъ на комисията съ новитѣ поправки не е раздаденъ на народнитѣ представители. Затова трѣбва да се прочита тукъ всѣка поправка и добавка.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Добре. Въ чл. 17, на шестия редъ, думитѣ „и наследницитѣ на загиналитѣ въ войнитѣ“ се изхвърлятъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Ще гласуваме члена така, както се докладва.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! За да бѣдете въ течение, азъ ще докладвамъ членоветѣ съ поправките така, както сѣ приети отъ комисията.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които приематъ чл. 17 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)
„Чл. 18. Заплатата на всички служители въ предѣлитѣ или вънъ отъ предѣлитѣ на царството се пресмѣта въ левове, безъ разлика въ курса на паритѣ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)
„Чл. 19. Опредѣлянето на сумитѣ за последнитѣ 15 години, върху които ще се изчислява пенсията, съгласно чл. 15, се извършва отъ комисия при Дирекцията на държавнитѣ дългове съ представител на министерството, по чието ведомство лицето е служило въ деня на последното уволнение.“

Извѣщение отъ решението на комисията се връчва на заинтересованото лице, което, ако е недоволно, може да го обжалва въ 15-дневенъ срокъ отъ съобщението предъ втора комисия, въ съставъ: юрисконсултътъ при Министерството на финанситѣ или неговъ замѣстникъ и по единъ представител на пенсионния фондъ и на надлежното министерство.

Комисииетѣ се назначаватъ съ заповѣдь на министра на финанситѣ.

Решенията на втората комисия подлежатъ на обжалване по касационенъ редъ предъ Върховния административенъ създъ въ 15-дневенъ срокъ, считанъ отъ деня на съобщението“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Глава IV

Наследствени пенсии“.

Зазлавието да се гласува ли?

Р. Василевъ (д. сг): Заглавията на главитѣ не се гласватъ

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 20. Наследницитѣ иматъ право на пенсия, както когато лицето, което тѣ наследватъ, е било пенсионеръ или е имало право на пенсия, така и когато смъртта го е заварила на служба, имащо най-малко 15 изслужени години или когато е починало преди да получи пенсия, понеже е било по-младо отъ 50, респективно 55 години (чл. 11, ал. II).“

Забележка: Получаване на пенсия отъ наследницитѣ не означава приемане и на наследство“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Константинъ Русиновъ.

К. Русиновъ (раб): По чл. 20, г. г. народни представители, нашата парламентарна група прави следното предложение: (Чете) „Чл. 20 добива следната редакция: „Наследницитѣ на имащитѣ право на пенсия по тоя законъ получаватъ пенсията, опредѣлена въ чл. 14 на закона, ако нѣматъ месеченъ доходъ по-голямъ отъ 3.000 л.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ предложението на народния представителъ Русиновъ за измѣнение на чл. 20 така, както го прочете, а именно: (Чете) „Чл. 20 добива следната редакция: „Наследницитѣ на имащитѣ право на пенсия по тоя законъ получаватъ пенсията, опредѣлена въ чл. 14 на закона, ако нѣматъ месеченъ доходъ по-голямъ отъ 3.000 л.“, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които отъ г. г. народнитѣ представители, приематъ чл. 20 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 21. Наследници на лице отъ мъжки полъ, които могатъ да получаватъ наследствена пенсия, сѣ: съпругата, децата и родителитѣ му, а на лице отъ женски полъ — децата и родителитѣ му.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 21, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 22. Получаване на повече отъ една наследствена, както и на лична и наследствена пенсия не се допуска, но се дава право на предпочитане, съ изключение на децата, които могатъ да получатъ наследствени пенсии отъ родителитѣ си; наследницитѣ на военно-инвалидитѣ и на загиналитѣ въ войнитѣ получаватъ съответни части отъ пенсиятѣ, които е получавалъ или е ималъ право да получава наследодателтъ, съгласно чл. чл. 17 и 71 отъ настоящия законъ.“

Въ края на този членъ думитѣ „съгласно чл. чл. 17 и 71 отъ настоящия законъ“ сѣ заличени — текстътъ свършва съ думата „наследодателтъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Геновъ.

Г. П. Геновъ (р): Тукъ именно, г. г. народни представители, искамъ г. министърътъ на финанситѣ да обясни какво се разбира подъ думитѣ: „наследницитѣ на военно-инвалидитѣ и на загиналитѣ въ войнитѣ“, понеже пенсионниятъ съветъ тълкува, че се касае за децата имъ, а не за тѣхнитѣ родители. Азъ мисля, че тия думи трѣбва да се тълкуватъ въ свръзка съ чл. 21, който изрично казва: „съпругата, децата и родителитѣ му“. За да нѣма двойно тълкувание и да се поставятъ хората въ невъзможностъ да получаватъ две пенсии, може да се каже: „майкитѣ на загиналитѣ въ войнитѣ“. Нека г. министърътъ каже, че се отнася за онѣзи наследници, които сѣ указани въ чл. 21, т. е. че думата „наследницитѣ“ обхваща и родителитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Моля, г. Геновъ, обяснете се, понеже не Ви чухъ.

Г. П. Геновъ (р): Въпросътъ се касае за наследницитѣ на загиналитѣ въ войнитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: По кой членъ говорите?

Г. П. Геновъ (р): По чл. 22.

Р. Василевъ (д. сг): Г. Геновъ! Може да се тури: „гореупоменатитѣ наследници“.

Г. П. Геновъ (р): „Гореупоменатитѣ наследници“ или „упоменатитѣ въ чл. 21 наследници“.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Дори би трѣбвало да се каже въ обратна смисълъ — родителитѣ получаватъ една пенсия.

Г. П. Генов (р): Въпросът се касае за майките на загиналите в войните.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Две пенсии не могат да се получават — така е казано в чл. 17.

Г. П. Генов (р): Казано е, че наследниците на военно-инвалидите и на загиналите в войните получават две пенсии.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Изключението е само за деца, г. Генов.

Министъръ С. Стефановъ: Глава IV се отнася за наследствените пенсии.

Г. П. Генов (р): Не може ли да се постави: „майките на загиналите в войните“? Азъ мисля, че ще бъде справедливо, особено за майките на загиналите в войните, да получават втора пенсия. Касае се за малко хора, които сж дали чада, загинали в войните.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Може да имат по-голяма пенсия.

Г. П. Генов (р): Както децата получават, така и майките да получават. Най-после кажете само „майките“ — не „родителите“.

Министъръ С. Стефановъ: Дветъ пенсии ли да получават?

Г. П. Генов (р): Да получават частъ отъ втората, както получават и децата.

Министъръ С. Стефановъ: Това право се дава на пенсионера-инвалид — лично той има туй право.

Г. П. Генов (р): Както се дава на децата, така да се допустне и за майките.

Министъръ С. Стефановъ: Ще вземе едната, по-голямата пенсия, която си избере.

Г. П. Генов (р): И дветъ пенсии може да бждат много малки.

Министъръ С. Стефановъ: Г. професоре! Направете тази бележка въ комисията.

Г. П. Генов (р): Добре, съгласен съмъ въ комисията да я направя.

Министъръ С. Стефановъ: За третото четене ще я обсъдимъ добре, за да не направимъ нѣкоя грѣшка, защото глава IV говори за наследствени пенсии.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 22 така, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 23. Усиновениятъ деца иматъ право на пенсия, ако усыновяването е станало най-малко една година преди последното увольнение на наследодателя.

Заварениятъ деца, когато наследодателъ е съпругата, и доведениятъ — когато такъвъ е съпругътъ — иматъ право на пенсия, ако бракътъ е билъ сключенъ най-малко петъ години преди последното увольнение на наследодателя.

Случаитъ, предвидени въ горнитъ две алинеи, ако децата получаватъ пенсия и отъ рождениятъ си родители, тѣ могатъ да предпочетатъ по-голямата, но не да получаватъ и дветъ.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 23 така, както се докладва, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 24. Децата получаватъ пенсия, докато навършатъ 21-годишна възраст за момчетата и 25 години за момичетата или до деня на оженването (омжването), ако сж се оженили (омжжили) преди тая възраст.

Децата парализирани, слѣпи, душевноболни, глухонѣми и съ други физически недостатѣци, които сами не могатъ

да се прехранватъ, получаватъ пенсията пожизнено, ако не сж настанени въ нѣкой държавенъ приютъ и ако не джгтъ е добитъ преди навършване възрастта по алинея първа.

Болеститъ и недостатѣцитъ на децата се констатираатъ съ актъ, съставенъ отъ медицинска комисия въ съставъ: двама лѣкари, отъ които поне единиятъ на служба при държавно или изборно учреждение, и съответниятъ данѣченъ началникъ или неговъ представителъ — назначена отъ окръжния данѣченъ началникъ.

Таква деца се преосвидетелствуватъ презъ всѣки три години отъ комисия въ сѣщия съставъ.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 24 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 25. Цѣлокупната наследствена пенсия за изслужено време не може да бжде по-малка отъ 500 л. месечно, когато наследникитъ сж повече отъ двама; въ противенъ случай — не може да бжде по-малка отъ 400 л. месечно. Обаче ако срѣдната месечна заплата отъ последнитъ 15 действително изслужени години на наследодателя е по-малка отъ тоя минимумъ, взема се тя за пенсия.“

С. Патева (з): Мене ми се струва, че туй може да се махне — да остане 500 л.

Министъръ С. Стефановъ: Да го поставимъ въ хармония съ чл. 14.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Това ще стане въ комисията. Ние направихме тая поправка въ чл. 14 и въ комисията ще поставимъ въ хармония чл. 25 съ чл. 14.

Министъръ С. Стефановъ: При гласуванетоъ вчера чл. 14 се прие съ поправката. Така може да стане и сега тая поправка, за да бжде чл. 25 въ хармония съ чл. 14.

С. Патева (з): Именно това искахъ да кажа и азъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 25 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ комисията ще се поправи. (Чете)

„Чл. 26. Вдовица — съпруга съ непълнолѣтни деца — получава 40% отъ пенсията на наследодателя и по 20% за всѣко дете до размѣръ на цѣлата пенсия.

Вдовица безъ деца или съ пълнолѣтни деца получава 50% отъ пенсията на наследодателя.

Ако вдовицата встъпи наново въ бракъ, тя губи правото на своята частъ отъ пенсията.

Ако наследодателътъ се е оженилъ за първи пътъ следъ 55-та си годишна възраст, вдовицата има право само на половината отъ следуемата ѝ се пенсия, а ако се е оженилъ следъ 60-та си годишна възраст, тя има право на $\frac{1}{4}$ “.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 26 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 27. Кръгли сираци получаватъ: 50% отъ пенсията на наследодателя, ако е единъ сиракъ; 75% — ако сж двама и 100% — ако сж трима и повече. При две наследствени пенсии могатъ да получатъ: ако е единъ сиракъ — по 30% отъ всѣка една пенсия, ако сж двама и повече, получаватъ общо по 40% отъ всѣка пенсия“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Симеонъ Патева.

С. Патева (з): Г-да! Азъ бихъ молилъ, процентътъ на пенсията за кръглитъ сираци да не бжде 50%, а да се увеличи по възможностъ до 70—80%. Единъ кръгълъ сиракъ, който нѣма никакви приходи, и често пѣти е изоставенъ на произвола на сѣдбата, роднинитъ му го пждятъ и подхвърлятъ отъ едно мѣсто на друго, ако пенсията му е 1.000 л., или 800 л., или 400 л., азъ ви питамъ: съ тия 400 л. ще го облѣчете ли, или ще го нахраните?

Н. Йотовъ (з): 50% получава, ако е само единъ.

С. Патеъ (з): Затуй бихъ молилъ, процентътъ на пенсията за крѣглитѣ сираци да се увеличи...

Министъръ С. Стефановъ: Ако е единъ.

С. Патеъ (з): Азъ съмъ наблюдавалъ крѣгли сираци, роднинитѣ на които ги пѣдятъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Ако сѣ двама сираци, получаватъ 75%.

С. Патеъ (з): Да, ама двама души се обличатъ, двама души се хранятъ.

Министъръ С. Стефановъ: Това предложение може да бѣде обсъдено и прието само въ връзка съ минималнитѣ пенсии; обаче като принципъ то не може да бѣде прието.

С. Патеъ (з): Да, азъ съмъ съгласенъ, така го разбирамъ.

Министъръ С. Стефановъ: Трѣбваше така да го направите. Ако е въ връзка съ минималнитѣ пенсии, може да направимъ нѣщо.

С. Патеъ (з): За пенситѣ до 1.500 л.

Министъръ С. Стефановъ: Направете си предложението.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Може да предвидимъ, както въ чл. 25, единъ минимумъ, подъ който да не може да се слиза.

С. Патеъ (з): Азъ пледирамъ именно за малкитѣ пенсии и така ще формулирамъ предложението си.

Министъръ С. Стефановъ: Ще обсъдимъ въпроса за минималнитѣ пенсии.

С. Патеъ (з): Разбрахъ. Азъ ще си направя предложението за минималната пенсия на крѣглитѣ сираци.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Може да направимъ една поправка въ текста.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 27 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Бюроинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 28. Когато децата не живѣятъ всички при майката или бащата, респективно при единъ и сѣщи настойникъ, тогава за всѣко отъ тѣхъ се смѣта по равенъ дѣлъ отъ следуемата имъ се обща пенсия, съгласно чл. чл. 26 и 27“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 28 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Бюроинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 29. Родители — баща и майка или само единъ отъ тѣхъ — когато наследодателътъ не е оставилъ деца съ право на пенсия, получаватъ 40%; когато наследодателътъ е оставилъ едно дете съ право на пенсия, получаватъ 30%; когато е оставилъ две деца съ право на пенсия, получаватъ 20%; когато е оставилъ три и повече деца съ право на пенсия, не получаватъ пенсия.“

Забележка I. На родители, които иматъ страниченъ доходъ надъ 3.000 л. месечно, съ горницата се намалява пенсията имъ.

Забележка II. При прилагане на постановлението на чл. 22 двамата родители се смѣтатъ като едно лице: ако единиятъ е личенъ пенсионеръ, другиятъ не може отдѣлно да иска да получи наследствена пенсия отъ синъ или дѣщеря; ако и двамата сѣ лични пенсионери, то когато избиратъ дали да предпочетатъ наследствената пенсия, гледа се сборътъ на личнитѣ имъ пенсии“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 29 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Бюроинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 30. Наследницитѣ на безизвѣстно изчезналъ пенсионеръ или на длѣжностно лице, което е изпълнило условията за добиване право на пенсия, получаватъ временно наследствена пенсия следъ изтичане на една година отъ датата на последното получаване на пенсията, респективно заплатата. Тази пенсия става постоянна, следъ като се установи по сѣдебенъ редъ изчезването на наследодателя.“

Могатъ да получатъ временно пенсия и наследницитѣ на безизвѣстно изчезнало лице, което не е получило пенсия само вследствие на това, че не е било навършило 50 години, респективно 55 години, следъ като се е обявило търсенето му по сѣдебенъ редъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 30 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигне рѣка. Бюроинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Глава V.“

Видоизмѣняване, прекратяване, възобновяване и лишаване отъ пенсия.

Чл. 31. Следъ смъртта на личенъ пенсионеръ пенсията се видоизмѣнява и прехвърля върху наследницитѣ.

Видоизмѣненията и прекратяванията на личнитѣ и на наследственитѣ пенсии поради смъртъ, ставатъ отъ края на тримесечието, презъ което пенсионерътъ е починалъ, а, видоизмѣненията и прекратяванията на наследственитѣ пенсии, поради пълнолѣтие и встъпване въ бракъ — отъ деня на пълнолѣтието или встъпването въ бракъ.

При смъртъ на личенъ пенсионеръ се отпуска на наследницитѣ му помощъ за погребение въ размѣръ на едномесечната пенсия на починалия. Това важи докато почне да действува посмъртна каса при пенсионния фондъ.

Видоизмѣненията и прекратяванията на пенситѣ, поради постѣпване на служба, ставатъ отъ деня на постѣпването на служба“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема чл. 31 така, както се докладва отъ г. докладчика, моля да вдигне рѣка. Бюроинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 32. Правото на пенсия се губи въ следнитѣ случаи:

- 1) когато лицето стане чуждъ подданикъ;
- 2) когато е било осѣдено съ лишаване отъ всички или едно отъ правата, предвидени въ чл. 30 отъ наказателния законъ;
- 3) когато, за да получи пенсия, представи подправени документи, чиято подправеностъ се установи съ присѣда, влѣзла въ законна сила;
- 4) когато съ присѣда, влѣзла въ законна сила, лицето е осѣдено за развратъ по наказателния законъ;
- 5) когато живѣе въ незаконно съжителство, установено съ присѣда, влѣзла въ законна сила;
- 6) когато духовно лице отстъпи отъ православното исповѣдание или се отклони отъ ведомството на Българската православна църква;
- 7) когато духовно лице бѣде лишено отъ духовенъ санъ;
- 8) когато наследницитѣ на духовното лице богохульствуватъ или отстъпятъ отъ православната църква;
- 9) за времето, презъ което пенсионерътъ живѣе вънъ отъ предѣлитѣ на Царството, безъ разрешение отъ пенсионния съветъ;
- 10) когато пенсията очевидно неправилно и погрѣшно е отпущната.

Въ случаитѣ, предвидени въ п. 2, пенсията се възобновява при реабилитирането или амнистирането на лицето, а въ случаитѣ по п. п. 4 и 5 — следъ три години отъ освобождаването му отъ затвора, ако е било осѣдено на тъмниченъ затворъ, и следъ 5 години — ако е било осѣдено на строгъ тъмниченъ затворъ. Въ останалитѣ случаи пенсията не се възобновява“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народнитѣ представители г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Преди менъ поиска думата г. Мирски и азъ отъ колегиалностъ не мога да говоря преди него.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Добре, имате думата, г. Мирски.

Х. Мирски (д): Съгласно чл. 32, п. 4, правото на пенсия се губи, когато съ присъжда, влязла въ законна сила, лицето е осъдено за развратъ по наказателния законъ. Съгласно последната алинея възобновяването на тая пенсия става, за случаитъ, предвидени въ п. п. 4 и 5, следъ 3 години отъ освобождаването на лицето отъ затвора, ако е било осъдено на тъмниченъ затворъ, и следъ 5 години — ако е било осъдено на строгъ тъмниченъ затворъ. Когато лицето е осъдено по п. 4 съ влязла въ законна сила присъжда за развратъ условно, въ такъвъ случай лишава ли се отъ пенсия, губи ли си правото на пенсия и ако го губи, отъ кога става това? Искамъ да ми се даде едно освѣтление, за да бѣде ясно при тълкуването на тоя пунктъ.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ смѣтамъ, че не може да губи пенсията си, щомъ нѣма присъжда.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Щомъ е условно осъденъ, би трѣбвало да не я губи.

Х. Мирски (д): Но присъждата е влязла въ законна сила.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Да, но щомъ лицето е осъдено условно, щомъ не е влязло въ затвора, азъ смѣтамъ, че нѣма да се прилага п. 4.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Азъ се спирамъ на п. п. 6 и 7 отъ този членъ, по които се отнема пенсията на духовно лице, което се отклони отъ ведомството на Българската православна църква или бѣде лишено отъ духовенъ санъ. Смѣтамъ, че е много несправедливо по тия причини да се отнема пенсията. Много свещеници иматъ голѣми семейства и при умирање на съпругата семейството на свещеника остава на произвола на съдбата. За да спаси семейството си, за да остане честенъ и почтенъ, свещеникътъ често пѣти е принуденъ да се лиши отъ своя духовенъ санъ и да се ожени. Въ такъвъ случай, безспорно, ще му се отнема пенсията, а той е служилъ на църквата, далъ ѝ е каквото е могълъ да даде. Смѣтамъ, че е много по-морално да се остави пенсията на единъ свещеникъ, който е ималъ кавалерството открито да излѣзе да каже, че той, за да спаси семейството си, жертвува своята служба, лишава се отъ духовенъ санъ и се оженва, отколкото на хора, които подъ расото сѣ способны да вършатъ много непочтени деяния, безъ да иматъ куража публично да кажатъ, че тѣ сѣ задължени да направятъ това по необходимостъ, поради условията, въ които се намиратъ. Азъ смѣтамъ, че по тоя начинъ нѣма да провалимъ морала, а ще го издигнемъ. И тъкмо затова пледирамъ каузата да не се лишава отъ пенсия едно духовно лице, ако то се отклони отъ Българската православна църква или ако бѣде лишено отъ духовенъ санъ. Често пѣти свещеницитъ сѣ принудени да търпятъ известни морални несправедливости само поради това, че Екзархийскитъ уставъ ги задължава да не се женятъ втори пѣти. То е вече въпросъ на измѣнение на Екзархийския уставъ и тамъ може да се застъпи едно по-радикално измѣнение; но що се отнася до пенсията на едно духовно лице, смѣтамъ, че не бива да му я отнемаме по тия причини.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Икономовъ.

Д. Икономовъ (раб): Г. г. народни представители! Точки 6, 7 и 8 отъ този членъ засѣгатъ по-скоро убежденията на ония, които сѣ придобили правото на пенсия, и човѣкъ би си задалъ въпроса: убежденията ли сѣ, които трѣбва да стоятъ въ основата на закона, или правото, възъ основа на конституцията и на вноскитъ въ фонда, които е правило едно лице, за да получи пенсия? Тѣй както е писано, г-да, тукъ, явно е, че се иска да се направи натискъ върху духовнитъ лица, да не отстъпватъ отъ православната религия, да се направи натискъ евентуално и върху наследниците на ония разпопени свещеници, които, както се казва въ п. 8, богохулствуватъ. Това е, г-да, срѣдновѣковна инквизиция, бихъ казалъ, надъ съвѣстѣта на духовнитъ лица и на тѣхнитъ наследници. Едно Народно събрание въ XX вѣкъ да гласува такива постановления — позволете ми да кажа, че то ще си издаде едно удостовѣрение. . .

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Така е и по досегашния законъ.

Д. Икономовъ (раб): Не е важно, че така е и по сегашния законъ.

И. Василевъ (з): Но, г. Икономовъ, и държавата си има политика и си преследва известни цели.

Д. Икономовъ (раб): Разбирамъ всичко това, но ако сте логични, и последователни, защо не кажете по-нататъкъ, че и децата на гражданско лице пенсионеръ, които богохулствуватъ се лишаватъ отъ пенсия?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Има такова постановление.

Д. Икономовъ (раб): Кѣде го има за гражданскитъ лица? Бѣдете последователни, приемоте този укоръ и кажете, че чрезъ пенсията искате да въздействувате върху съвѣстѣта и убежденията на известни лица въ тази страна, или пѣкъ премахнете тия постановления, като нетърпящи критика.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ п. 8 се казва: (Чете) „Когато наследникитъ на духовното лице богохулствуватъ или отстъпятъ отъ Православната църква“.

Д. Икономовъ (раб): Да, когато наследникитъ сѣ на духовно лице. Ами ако наследникитъ сѣ на гражданско лице? Не може ли гражданско лице да има деца, които богохулствуватъ? Какво отъ това, че сѣ деца на гражданско лице? Искамъ да кажа, логически като се върви по този пѣтъ, до какъвъ абсурдъ може да се дойде.

Г. г. народни представители! За честѣта на всички, бихъ казалъ за честѣта на едно Народно събрание, п. п. 6, 7 и 8 на чл. 32 трѣбва да бѣдатъ изхвърлени. Нѣма защо сѣ единъ законъ да се действува върху съвѣстѣта и убежденията на тѣзи, които служатъ на държавата или на църквата, или на тѣхнитъ наследници. И ние правимъ предложение въ такъвъ смисълъ — да се зачеркнатъ п. п. 6, 7 и 8 на чл. 32.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Симеонъ Патевъ.

С. Патевъ (з): Г. г. народни представители! Азъ нѣма да правя предложение; искамъ само да обърна внимание както на г. министра, тѣй и на почитаемото народно представителство върху единъ въпросъ, за да остана вѣренъ на онова, което казахъ на първо четене. Въ редъ точки се изброяватъ случаитъ, когато пенсионерътъ губи правото си на пенсия. Намирамъ постановленията на всички тия точки за разумни. Но ако тѣзи, които сѣ попаднали подъ ударитъ на нѣкое отъ постановленията, изброени въ тия точки, бѣдатъ лишени отъ пенсия, а иматъ невѣрстни деца, иматъ семейства, които изнемогватъ, следва ли и тѣ да търпятъ грѣховетъ на своитъ бащи? Знаете, че нашиятъ законъ за пенсията е поставенъ на такава основа, че една частъ отъ пенсията има държавата, друга частъ отъ пенсията иматъ децата — следователно, тѣ иматъ едно придобито право. Мене ми се струва, че ще бѣде много жестоко да посегнемъ на това придобито право и да лишимъ отъ пенсия децата — които и безъ това получаватъ много малъкъ процентъ въ пенсията — само заради туй че бащата е попадналъ подъ ударитъ на нѣкое отъ постановленията, изброени въ тия точки.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Децата нѣматъ свои права, а получаватъ правата на своитъ родители. Щомъ близкитъ сѣ изгубили правото на пенсия, и децата нѣматъ право.

С. Патевъ (з): Азъ не правя никакво предложение, но повдигамъ само въпроса, за да се има предъ видъ при третото четене.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Тѣ не могатъ да иматъ повече права отъ тѣхния баща.

С. Патевъ (з): Осъденъ бащата, лишенъ отъ политически права — лишава се и отъ пенсия. Азъ не съмъ юристъ и затова не правя никакво предложение, обаче повдигамъ този въпросъ само отъ хуманностъ, защото действително бащата е внесълъ вноски въ пенсионния фондъ, удържани му сѣ суми, но поради нѣкакво престѣпление — развратничилъ, положилъ лъжлива клетва и т. н. — поради едно стечение на обстоятелствата е билъ лишенъ отъ права. Мене ми се струва, че Народното събрание би трѣбвало да помисли дали не би могло да даде на децата на такъвъ баща единъ малъкъ размѣръ отъ пенсията,

който той е получавал, ако, разбира се, децата сж въ ншета. Азъ не правя конкретно предложение, но моля г. министра да си вземе бележка и, ако може, да се направи нщо въ комисията.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Какъ мислите, г. Патеъ: бащата злоупотрѣбилъ да кажемъ, 200—300 хиляди лева и е осъденъ на лишние отъ права — да дадемъ на децата му пенсия?

С. Патеъ (з): Ами ако е лишненъ отъ права за политически престѣпления — напр., по закона за защита на държавата?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Ако е амнистиранъ, пакъ ще получи пенсията си.

С. Патеъ (з): Азъ не правя конкретно предложение, само повдигамъ въпроса отъ хуманностъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Бележките, които се правятъ по чл. 32, азъ си ги записвамъ и въ комисията ще бждатъ обсъдени. Има нщо въ тѣхъ, което би могло да се възприеме, но така набързо, както се направиха предложенията, безъ дори да се формулиратъ добре, азъ не мога да се съглася нито съ едно отъ тѣхъ. И затова моля да се гласува чл. 32 така, както се докладва. Пакъ повтарямъ, всички тия бележки, които се направиха, ще бждатъ обсъдени въ комисията.

Д. Икономовъ (раб): По-хубаво ще бжде, ако се направи предложението.

Министъръ С. Стефановъ: По-добре ще бжде въ комисията да се обсъдятъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Преди да се гласува чл. 32, азъ бихъ желалъ, г. министре, да имате предъ видъ и следното обстоятелство. Тукъ е казано „Когато духовно лице бжде лишено отъ духовенъ санъ“. Духовното правосъдие е единъ видъ съсловно правосъдие, то е тѣхна вътрешна работа. Недейте забравя, че тукъ има често пѣти и амбиции, и различни недоразумения, и домогвания, при които може да бжде неоправдано известно лице по косвенъ начинъ и материално.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ ще моля всички, които правятъ предложения, да бждатъ непремѣнно въ понеделникъ преди обѣдъ въ комисията, за да формулиратъ тамъ предложенията си.

Д. Икономовъ (раб): Предложението, което азъ направихъ, ще се има ли предъ видъ?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Всички, всички.

Д. Икономовъ (раб): Тогава азъ си вземамъ бележка.

Министъръ С. Стефановъ: Г. докладчикътъ си взема бележки и всички предложения ще се иматъ предъ видъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 32 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 33. Ако следъ преосвидетелствуване по чл. 12, ал. II, и чл. 24, ал. последна, се констатира, че пенсионерътъ е оздравѣлъ, пенсията се прекратява отъ края на тримесечието, презъ което е съставенъ актътъ, съ който е констатирано оздравяването.“

Прекратената пенсия по предходната алинея за случаитѣ, предвидени въ чл. 12, може да се възобнови по искане на лицето, следъ като навърши 50-годишна възраст“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 33 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 34. Опредѣлена вече пенсия, неполучавана въ продължение на три години, остава въ полза на фонда, като се прекратява и се възобновява отъ деня на поискването“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 34 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 35. Правото за получаване на пенсия се погасява съ давностъ, ако не е направено искане за това въ срокъ 5 години, отъ когото то се е породило“.

Прибавя се: „Този срокъ за случаитѣ до влизане въ сила на настоящия законъ се смѣта отъ деня на влизането на закона въ сила“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 35 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 36. Пенсионното производство се прекратява, ако въ срокъ отъ три години отъ деня на поискването на пенсията не сж представени по вина на искателя всички необходими документи. Прекратяването става съ решение на пенсионния съветъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 36 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 37. Личенъ пенсионеръ, постѣпилъ наново на служба при действието на настоящия законъ, добива право на пенсия, ако е прослужилъ 20 години и е навършилъ 45-годишна възраст и ако е уволненъ не по собствено желание или по отказване да заеме друга служба съ по-малка заплата“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители према чл. 37 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Понеже часътъ е 8 и днесъ е сжбота, азъ предлагамъ да спремъ по глава VI и да вдигнемъ заседанието за понеделникъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които приематъ това предложение на г. министра на финанситѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съгласно чл. 80 отъ правилника на парламентарната практика, съобщавамъ на г. г. народнитѣ представители, че при третото четене на закона за бюджета сж допустнати следнитѣ погрѣшки въ доклада, които следватъ да се поправятъ така: (Чете)

„1. По бюджета на Главната дирекция на трудовата повинностъ;

Въ объяснителната таблица на стр. 9 — „Автомобиленъ гаражъ“ — думитѣ „машиненъ инженеръ“, следъ думитѣ „началникъ на гаража“, се заличаватъ.

По бюджета на Министерството на правосъдието. Предвиждатъ се:

„Единъ членъ на Апелативния сждъ въ София, съ годишна заплата 112.200 л.

Единъ членъ на Апелативния сждъ въ Пловдивъ, съ годишна заплата 112.200 л. — Всичко 224.400 л.

Кредитътъ отъ 224.400 л. да се вземе отъ кредита за повишение, като се намали последниятъ кредитъ съ тази сума. Общата сума на бюджета остава неизмѣнена.

Добавятъ се думитѣ: „Единъ сждия-следователъ при Пловдивския окръженъ сждъ има седалището си въ Карлово“.

Това сж грѣшките, които сж поправени.

Министъръ С. Стефановъ: Предлагамъ следния дневенъ редъ за следващото заседание:

Трето четене законопроектитѣ:

1) за продължение срока за изплащане безъ глоби прѣжитѣ данъци отъ занаятчиитѣ и за издѣлжаване на прѣжи данѣци срещу вземания по платежни заповѣди;

2) за тълкувателенъ законъ на чл. 73 отъ закона за данъка върху приходитѣ;

3) за опрощаване на частъ отъ заемитѣ, отпущнати отъ Българската земеделска банка подъ гаранция на държавата на военно-инвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ;

4) за измѣнение на чл. 94 отъ закона за подобрене земеделското производство и опазване полскитѣ имоти;

5) второ четене законопроекта за пенсията за изслужено време. (Продължение разискванията)

Първо четене законопроектитѣ:

6) за отстъпване на мѣсто отъ държавния санаториумъ „Фердинандъ I“, при с. Искрецъ, на фонда „Обществени осигуровки за построяване на санаториумъ за грѣдоболни;

7) За разрешаване на Столичната община да сключи вътрешенъ лотарисенъ заемъ отъ 300.000.000 л.;

8) за одобряване проекто-договора на Столичната община съ Българското акционерно индустриално керамическо дружество „Изида“ за извършване канализационни работи въ столицата;

9) за ликвидиране общинскитѣ предприятия по чл. 88, п. 3, и чл. 67, п. 3, отъ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини. (Вносител В. Мариновъ и др.)

10) за измѣнение и допълнение закона за издаване нотариални актове за собственост върху общински мѣста, дадени или заети за жилища на бездомници. (Вносител С. Даскаловъ и Т. Савовъ);

11) за измѣнение на закона за ревизиране договоритѣ за наемъ на обществени земи за стопанската 1930/1931 г. (Вносител д-ръ И. Бешковъ и С. Даскаловъ);

Одобрение предложенията:

13) за одобрение на конвенцията, декларацията, протоколитѣ и заключителния актъ, приетъ отъ Международната конференция при Обществото на народитѣ на 17 юний 1925 г.;

14) за одобрение на подписаната въ Женева на 21 май 1931 г. конвенция за създаване на едно Международно дружество за ипотечаренъ земеделски кредитъ;

15) за одобрение допълнителната конвенция между България и Белгия, сключена въ София на 4 юний 1932 г.;

16) първо четене законопроекта за допълнение чл. чл. 12, 14 и 36 отъ закона за Българската земеделска банка;

Доклади:

17) на комисията по Министерството на правосъдието относно искането за затваряне и сждене народнитѣ представители К. Русиновъ и Ал. Наумовъ;

18) на прошетарната комисия.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ този дневенъ редъ за утрешното заседание, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 20 ч.)

Подпредседателъ: Н. ШОПОВЪ

Замѣстникъ-секретаръ: Н. ЙОТОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ